

Prilog 2. Vanjsko vrednovanje Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2012.-2016. – rezultati anketnog istraživanja

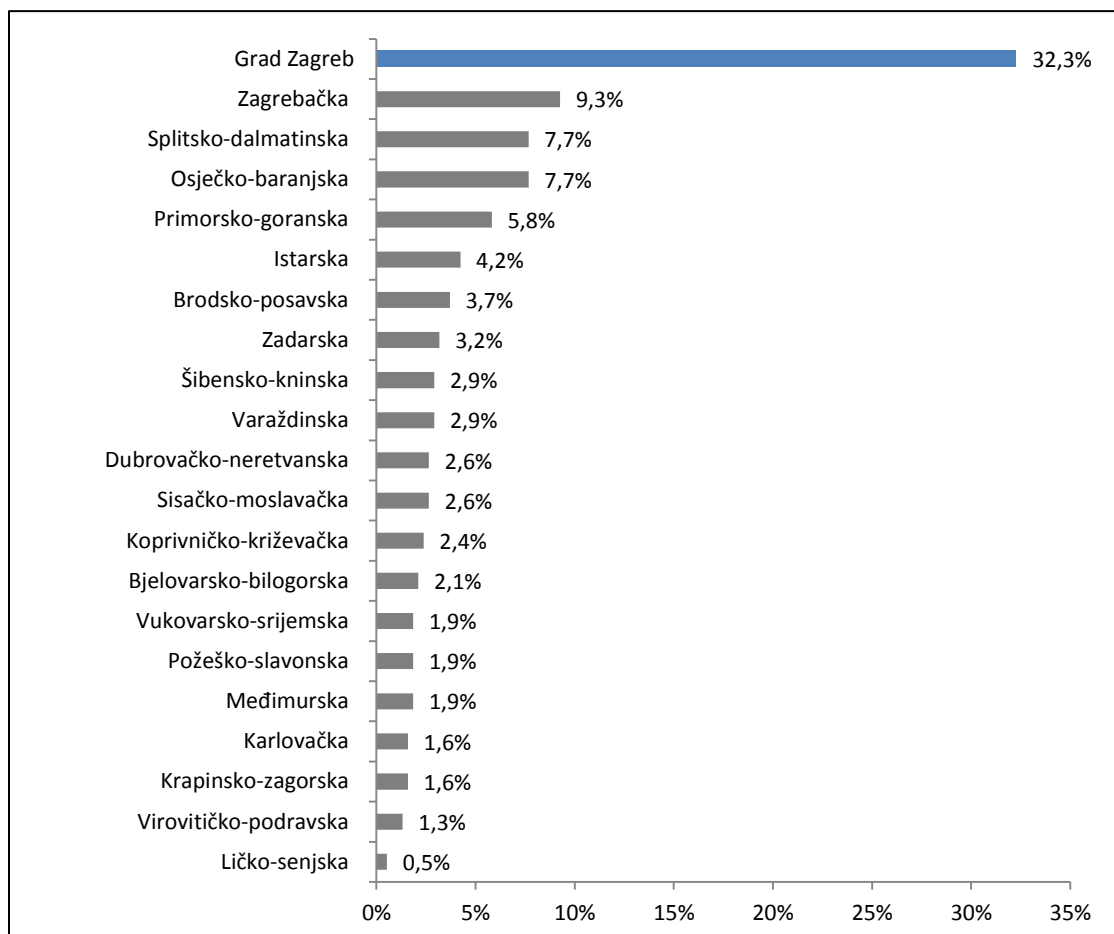
Kao sastavni dio procesa vanjskog vrednovanja Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2012. do 2016. provedeno je anketno istraživanje na osobama i/ili organizacijama koje su na bilo koji način bile povezane ili su sudjelovale u procesu izrade Strategije, njezinoj provedbi i/ili kao korisnici rezultata provedbe. Osnovni ciljevi istraživanja bili su: istražiti stavove i percepcije glavnih dionika civilnoga društva u Hrvatskoj, a to su organizacije civilnoga društva vezane uz ocjenu stanja, stupnja razvijenosti i uloge civilnoga društva u Hrvatskoj; istražiti jesu li OCD-i upoznati sa strateškim dokumentom kojim se uređuje razvoj civilnoga društva u Hrvatskoj (Nacionalnom strategijom stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2012. do 2016. godine) kao i jesu li upoznati s ulogom Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske (UZUVRH); istražiti stavove i percepcije OCD-a vezane uz izradu i provedbu Strategije (sudjelovanje u procesu izrade Strategije; ispitati kako OCD-ovi ocjenjuju prikladnost pristupa i metoda korištenih u izradi Strategije, strukturu Strategije, kako ocjenjuju dostatnost sredstava osiguranih za realizaciju aktivnosti određenih Strategijom, ostvarenje ciljeva po prioritetnim područjima, relevantnost provedbenih aktivnosti i mjera, kako ocjenjuju doprinos pojedinih elementa ostvarenju rezultata provedene Strategije te usklađenost Strategije sa strateškim/razvojnim dokumentima drugih tijela državne uprave). Anketa se provodila u razdoblju od 17. listopada do 11. studenog 2016. godine. Istraživanje je trajalo 23 dana, a prikupljeno je 411 odgovora predstavnika OCD-a. Upitnik je poslan na e-mail adrese 813 ispitanika (primatelje E-bilten Ureda za udruge), popunjavanju anketnog upitnika pristupilo je ukupno 411 osoba. 191 osoba popunilo je anketni upitnik u cijelosti, što ukazuje na stopu povrata od 23,5%. Prilikom obrade rezultata provedene ankete, uzet je u obzir broj osoba koje su odgovorile na pojedino pitanje, bez obzira jesu li anketni upitnik popunili u cijelosti. U nastavku je dan prikaz nalaza provedene ankete. Odgovori ankete doprinijeli su konačnom oblikovanju preporuka za novu Nacionalnu strategiju stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva za razdoblje od 2017. do 2021., a koje su sadržane u Izvješću Vanjskog vrednovanja Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva 2012. – 2016. S obzirom da ispitanici iz grada Zagreba čine značajni dio uzorka, za pojedina pitanja obrada rezultata ankete prikazana je odvojeno za pod-uzorak grada Zagreba i pod-uzorak bez Grada Zagreba. Za analizu podataka prikupljenih anketom koristio se IBM-ov statistički program SPSS Statistics 17.

OBIJEŽJA UZORKA

Prostorna struktura. S obzirom da je najveći broj OCD-a registriran u Gradu Zagrebu, te da je najveći broj ispitanika iz Grada Zagreba, ne iznenađuje činjenica da u strukturi ispitanika prema županiji najveći udio bilježe ispitanici iz glavnog grada (slika 1.), gotovo 1/3 ispitanika. Po broju ispitanika prema županiji slijedi Zagrebačka županija, a pribroje li se Gradu Zagrebu i Zagrebačkoj županiji ispitanici županija u kojoj su najveća gradska sjedišta u Hrvatskoj (Osijek, Rijeka, Split), oni tvore gotovo 2/3 (62,7%) svih ispitanika. Preostalih 16 županija pokriveno je tek trećinom ispitanika.

Primarno područje djelovanja. Promotri li se struktura ispitanika prema području djelovanja OCD-a na razini cijelog uzorka, vidljivo je kako gotovo dvije trećine uzorka čine ispitanici iz organizacija civilnoga društva koje primarno djeluju u području ruralnog razvoja (21,2 %), u području osoba s invaliditetom (13,1 %), području kulture (12,9 %), te organizacije civilnoga društva koje se bave tematikom mladih, djece i studenata (12,7 %) (slika 2.). Međutim, usporedi li se struktura ispitanika prema području djelovanja OCD-a na prostoru Zagreba sa strukturom ispitanika izvan grada Zagreba, mogu se uočiti određene razlike (slika 2. i slika 3.). Tako na pod-uzorku grada Zagreba prevladavaju ispitanici iz OCD-ova koji se primarno bave demokracijom, ljudskim pravima i vladavinom prava (17,2 %), zatim slijede ispitanici iz OCD-ova u području kulture (14,8 %), ruralnog razvoja (13,9 %), osoba s invaliditetom te ispitanici iz OCD-ova koji djeluju u području obrazovanja i znanosti (8,2 %).

Slika 1. Struktura ispitanika prema županiji u kojoj djeluje organizacija civilnoga društva, u % (n=378)

Tablica 1. Struktura ispitanika prema gradu u kojem djeluje OCD (rang prvih petnaest gradova), n=411

	Frekvencija	Postotak	Kumulativni postotak
Zagreb	131	31,9%	31,9%
Rijeka	15	3,6%	35,5%
Split	13	3,2%	38,7%
Osijek	12	2,9%	41,6%
Zadar	8	1,9%	43,6%
Nova Gradiška	7	1,7%	45,3%
Pula	6	1,5%	46,7%
Slavonski Brod	6	1,5%	48,2%
Velika Gorica	6	1,5%	49,6%
Čakovec	5	1,2%	50,9%
Dubrovnik	5	1,2%	52,1%
Knin	5	1,2%	53,3%
Kutina	4	1,0%	54,3%
Solin	4	1,0%	55,2%
Varaždin	4	1,0%	56,2%

Slika 2. Struktura ispitanika prema primarnom području djelovanja organizacija civilnoga društva, u % (n=411)

Slika 3. Struktura ispitanika prema primarnom području djelovanja organizacija civilnoga društva (bez Grada Zagreba), u % (n=256)

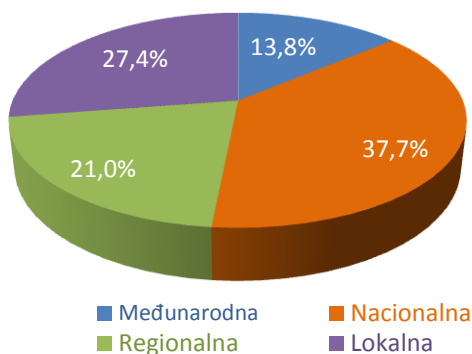

Slika 4. Struktura ispitanika prema primarnom području djelovanja organizacija civilnoga društva (Grad Zagreb), u % (n=122)

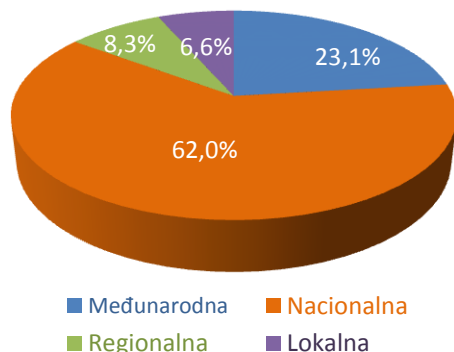

Razina djelovanja. Više od trećine ispitanih OCD-a djeluje na nacionalnoj razini, dok su najmanje zastupljene organizacija civilnoga društva koje djeluju na međunarodnoj razini. Nešto više od četvrtine ispitanika djeluje na lokalnoj razini. Ohrabrujuća je činjenica da %ji interes organizacija civilnoga društva koje djeluju na svim razinama, pa i lokalnim, da svojim odgovorima doprinesu procesu vrednovanja te u konačnici oblikovanju preporuka za buduću strategiju razvoja civilnoga društva do 2021. Uzmemo li se u obzir samo ispitanici iz Grada Zagreba, najzastupljeniji su OCD-i koji djeluju na nacionalnoj razini, gotovo 2/3. *OCD iz hrvatske ne djeluju u značajnijoj mjeri na međunarodnom odnosno europskom nivou, što uzrokuje nedovoljnu uključenosti i informiranost građana o europskim javnim politikama.*

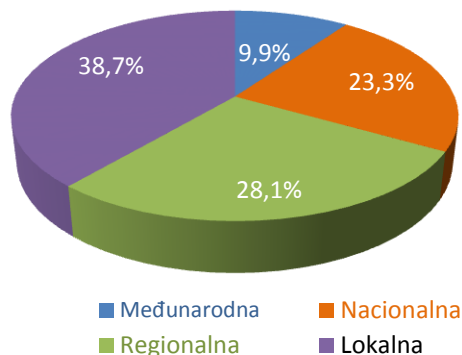
Slika 5. Struktura OCD-a prema razini na kojoj djeluju, n=390

Slika 6. Struktura OCD-a prema razini na kojoj djeluju, n=121 (Grad Zagreb)

Slika 7. Struktura OCD-a prema razini na kojoj djeluju, n=256 (bez Grada Zagreba)

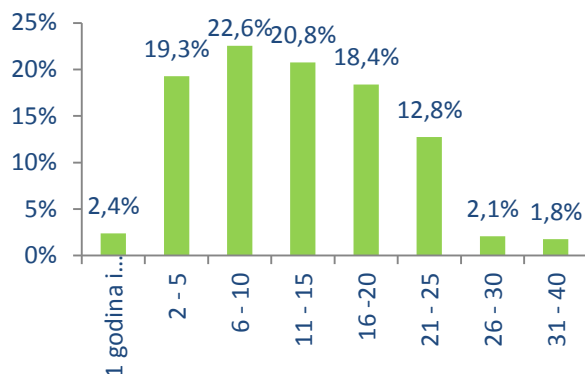

Dužina djelovanja OCD-a. Prema dužini djelovanja, najzastupljeniji su OCD-i aktivni 6-10 godina (nešto više od petine ispitanih), zatim slijede OCD-i aktivni 11-15 godina (slika 8). Nakon OCD-a s duljim stažem, slijede nešto mlađi OCD-i. Njih petina su relativno mladi od 2 do 5 godina aktivnog djelovanja.

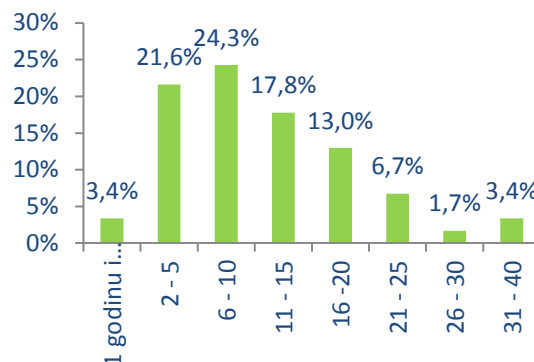
Dužina aktivnosti ispitanika u civilnom društvu. Četvrtina, ujedno i najviše ispitanika aktivno je u civilnom društvu u trajanju 6 do 10 godina (što odgovara i najvećem udjelu OCD-a aktivnih 6-10 godina). Potom slijede ispitanici aktivni u civilnom društvu 2-5 godina, a nakon njih je najveći udio ispitanika aktivnih u civilnom društvu 11 do 15 godina. Ovi rezultati mogu upućivati na činjenicu da je sklonost ispitanika aktivnoj ulozi u civilnom društvu prisutna prvih 5-10 godina, a nakon toga opada,

što se može objasniti nesigurnošću zaposlenja u ovom sektoru.¹ *Osim privlačenja novih osoba koje će aktivno djelovati u civilnom društvu, u budućnosti je potrebno učiniti dodatni napor u smjeru stvaranja povoljnijih uvjeta kako bi se osobe zainteresirane za preuzimanje aktivne uloge u civilnom društvu i dalje zadržale u dotičnom području djelovanja, s obzirom na iskustvo koje su tijekom godina stekle.*

Slika 8. Struktura OCD-a prema dužini djelovanja (broj godina), n= 337

Slika 9. Struktura ispitanika prema dužini djelovanja u civilnom društvu (broj godina), n= 337

Položaj u organizaciji civilnoga društva. U strukturi ispitanika prema funkciji u OCD-u i prema dužini obnašanja funkcije, više od polovine ispitanih je na rukovodećoj funkciji više od 5 godina. Drugim riječima, kada član OCD-a jedanput počne obnašati rukovodeću funkciju, za očekivati je da će se na istoj dulje zadržati. Preko trećine ispitanih također obnaša funkciju predstavnika OCD-a u radnom/savjetodavnom tijelu tijela državne uprave, uz napomenu da se radi o manjem broju ispitanih, no značajna je uloga ovih predstavnika u spomenutim tijelima koja u pravilu pružaju podršku u provedbi određene javne politike. Više od polovine ispitanih također je zaposlenik u OCD-u. *Taj podatak ukazuje na važnost prepoznavanje organizacija civilnoga društva kao poželjnih mjesta zaposlenja i mjesta za stručno usavršavanje, što je u budućnosti potrebno i dalje podupirati kako bi OCD-i bili atraktivan sektor zapošljavanja.*

Tablica 2. Ispitanici prema funkciji u OCD-u i prema dužini obnašanja funkcije (u godinama), u %

	Rukovodeća osoba n = 241	Član N = 191	Predstavnik OCD-a u radnom/savjetodavnom tijelu tijela državne uprave n = 69	Zaposlenik n = 188	Volonter n = 136
do 1 godine	12,9%	4,7%	20,3%	9,6%	5,9%
1 do 2 godine	9,1%	5,2%	15,9%	11,7%	8,8%
2 do 3 godine	6,6%	8,9%	11,6%	7,4%	8,8%
3 do 5 godina	17,8%	13,1%	15,9%	17,0%	14,0%
više od 5 godina	53,5%	68,1%	36,2%	54,3%	62,5%

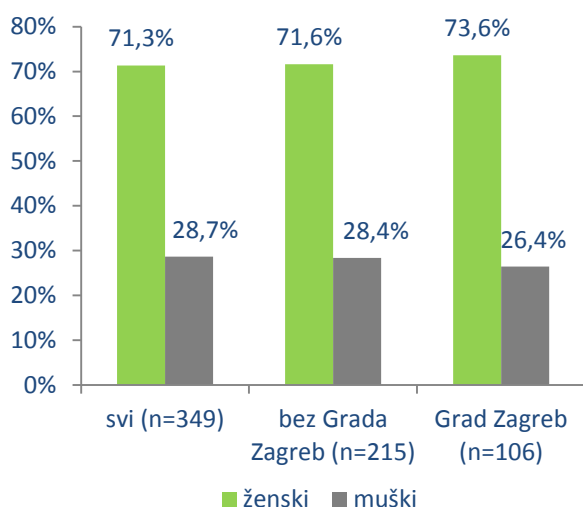
¹ Vidjeti publikaciju; "Osvajanje prostora rada. Uvjeti rada organizacija civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti" autora Valerije Barade, Edgara Buršića i Jake Primorac. Dostupno:

http://kulturanova.hr/file/ckeDocument/files/Osvajanje_prostora_rada.pdf

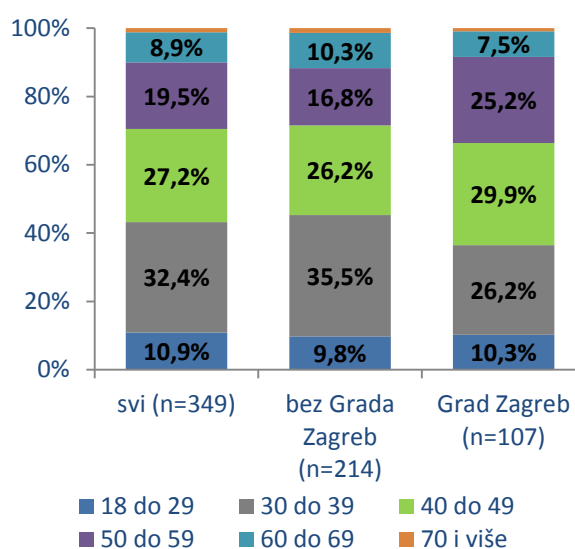
Ili istraživanje: <http://www.voxfeminae.net/vijestice-list/item/6411-objavljeni-rezultati-istrazivanja-o-vrednovanju-i-zadovoljstvu-rada-u-organizacijama-civilnog-drustva>

Demografska obilježja uzorka. Među ispitanima značajno je veći broj žena (slika 10.), bez obzira je li u strukturi zastupljen Grad Zagreb ili ne. Gotovo je ¾ žena koje su pristupile popunjavanju anketnog upitnika, što se može objasniti time da su žene sklonije nesigurnijim oblicima rada. Promotri li se struktura ispitanika prema starosti, prednjače osobe u dobnoj skupini 30-39 godina. Ukoliko se razmatraju dobne skupine koje obuhvaćaju starost ispitanika 30-59 godina, te skupine obuhvaćaju više od ¾ ispitanika. U odnosu na ove skupine, relativno je manji udio ispitanika u dobnoj skupini 18-29 godina (10,9%). Mladi najčešće u organizacijama civilnoga društva djeluju kao volonteri, pa je za očekivati da nisu niti mogli biti obuhvaćeni ovim istraživanjem. Unatoč tome, *ovaj podatak upućuje na potrebu većeg angažmana oko uključivanja mlađih osoba u aktivnosti i djelovanje civilnoga društva.*

Slika 10. Struktura ispitanika prema spolu

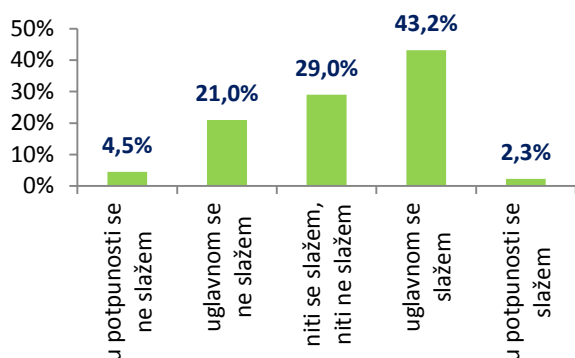

Slika 11. Struktura ispitanika prema starosti

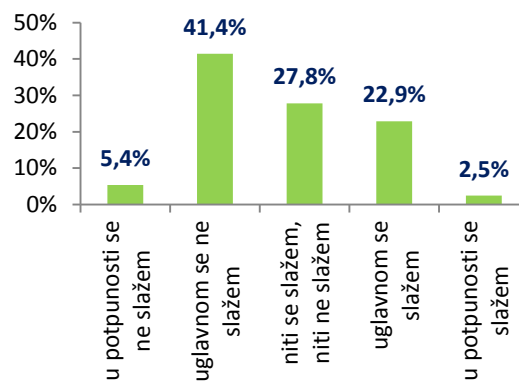

Slika 12. prikazuje **stavove ispitanika vezane uz ocjenu stanja, stupnja razvijenosti i uloge civilnoga društva** za cijeli uzorak. Ispitanici se u najvećoj mjeri slažu s tvrdnjom da civilno društvo općenito pridonosi ekonomskom i društvenom razvoju Hrvatske (73,2 % ispitanika). Među ispitanicima prevladava i stav da su usluge koje pružaju udruge i druge organizacije civilnoga društva vidljive i prepoznate u lokalnim zajednicama (53,4 %) kao i da je civilno društvo u Hrvatskoj razvijeno (45,4 %). S druge strane, *značaj i uloga organizacija civilnoga društva prema većini ispitanika (41,4%) uglavnom nisu prepoznati u društvu. S obzirom da ispitanici dolaze iz sektora civilnoga društva te se pretpostavlja da su upoznati sa stanjem civilnoga društva i aktivno djeluju u tom području, neslaganje s prethodno navedenom tvrdnjom navodi na potrebu za dodatnim istraživanjem razloga/uzroka nedovoljnog prepoznavanja važnosti civilnoga društva.* Također, gotovo polovina ispitanika uglavnom se *ne može složiti s tvrdnjom da je razvoj civilnoga društva teritorijalno ujednačen*, a zajedno s gotovo trećinom ispitanika koji se u potpunosti ne slažu čine 80,4% ispitanika. Unatoč činjenici da se posljednjih godina dosta uložilo u unaprjeđenje sustava dodjele bespovratnih sredstava iz javnih izvora udrugama koje provode projekte/programe od interesa za opće dobro, prevladava stav da sustav još uvijek nije dovoljno kvalitetan. Dominira stav ispitanika koji se u potpunosti ili uglavnom ne slažu s tvrdnjom da je sadašnji institucionalni okvir potpore civilnom društvu dostatan. Slični stavovi prevladavaju i kada se radi o dostatnosti normativnog okvira potpore civilnom društvu koji prema mišljenju ispitanika nije dostatan. Kada se radi o uključivanju civilnoga društva u procese razvijanja javnih politika prevladava neutralan stav ispitanika ili se uglavnom s tom tvrdnjom ne mogu složiti.

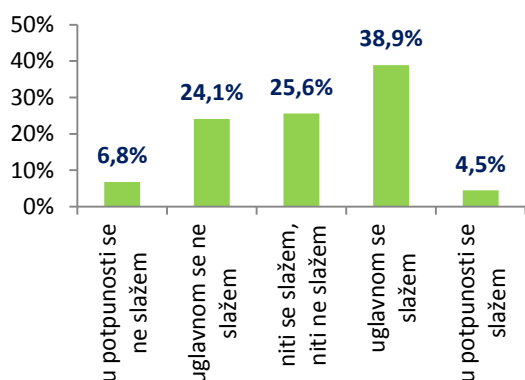
Slika 12. „Civilno društvo u Hrvatskoj je razvijeno“, n = 352

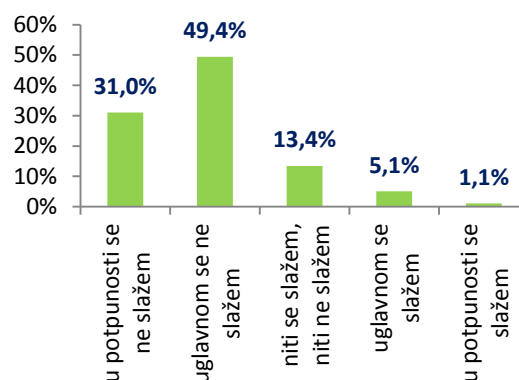
Slika 13. „Značaj i uloga organizacija civilnoga društva su prepoznati u društvu“, n = 353

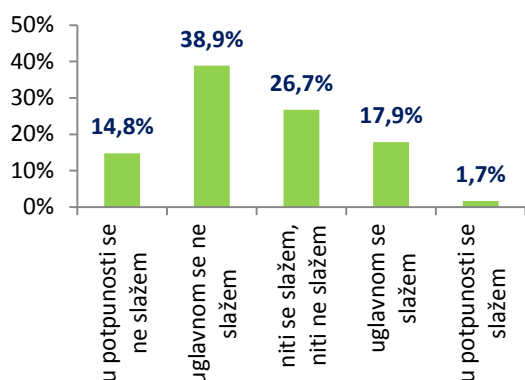
Slika 14. „Ostvaren je značajan napredak u osiguravanju uvjeta za razvoj civilnoga društva u Hrvatskoj“, n = 352

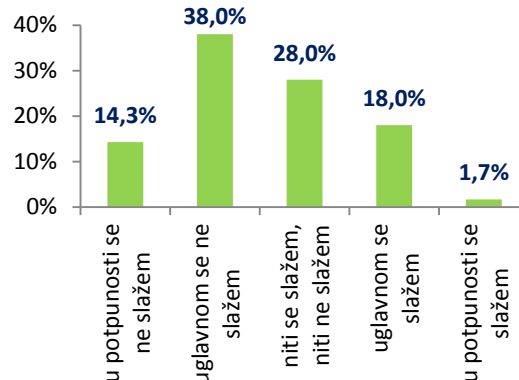
Slika 15. „Razvoj civilnoga društva je teritorijalno ujednačen“, n = 352

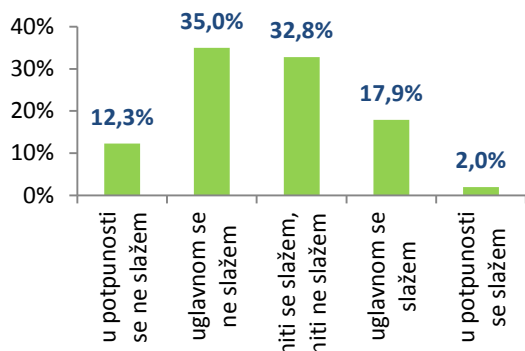
Slika 16. „Razvijen je kvalitetan sustav dodjele bespovratnih sredstava iz javnih izvora udrugama koje provode projekte/programme od interesa za opće dobro“, n = 352

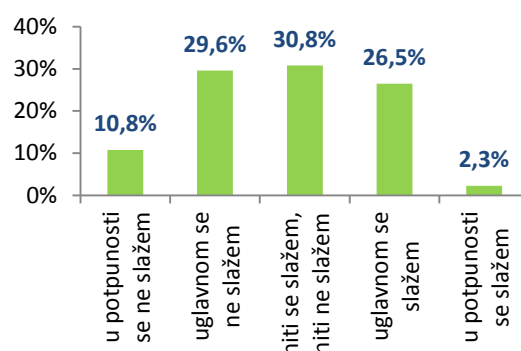
Slika 17. „Sadašnji institucionalni okvir potpore civilnom društvu je dostatan“, n = 350

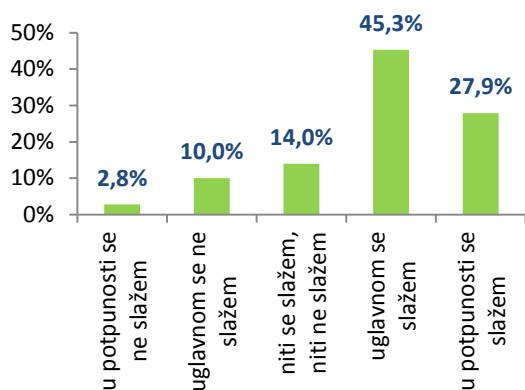
Slika 18. „Sadašnji normativni okvir potpore civilnom društvu je dostatan“, n = 351

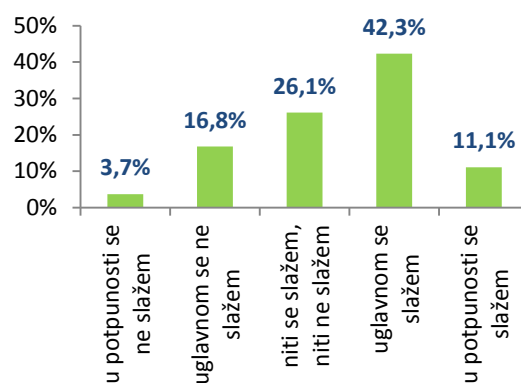
Slika 19. „Civilno društvo je uključeno u procese razvijanja javnih politika“, n = 351

Slika 20. „Civilno društvo općenito pridonosi ekonomskom i društvenom razvoju Hrvatske“, n = 351

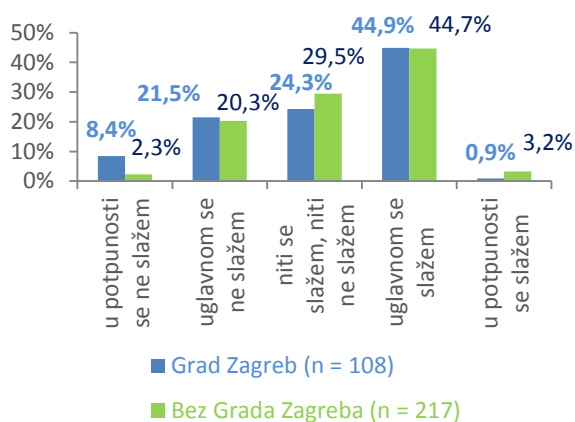

Slika 21. „Usluge koje pružaju udruge i druge organizacije civilnoga društva vidljive su i prepoznate u lokalnim zajednicama“, n = 352

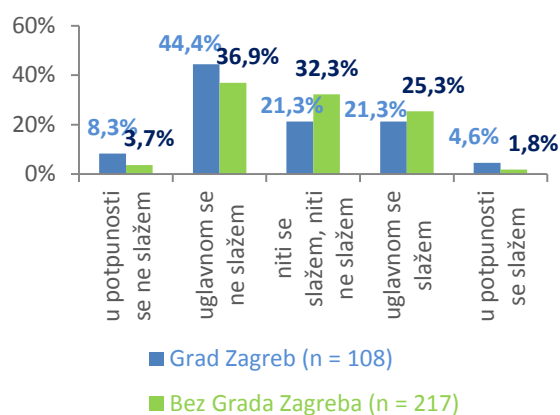

Na slikama 22.-29. prikazana je usporedba stavova ispitanika vezanih uz ocjenu stanja, stupnja razvijenosti i uloge civilnoga društva za uzorak Grada Zagreba i uzorak ostatka Hrvatske.

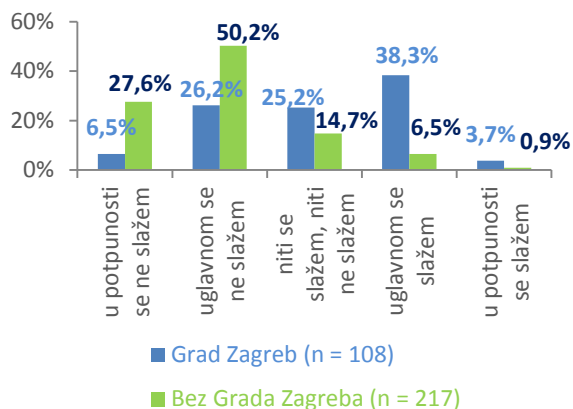
Slika 22. „Civilno društvo u Hrvatskoj je razvijeno“

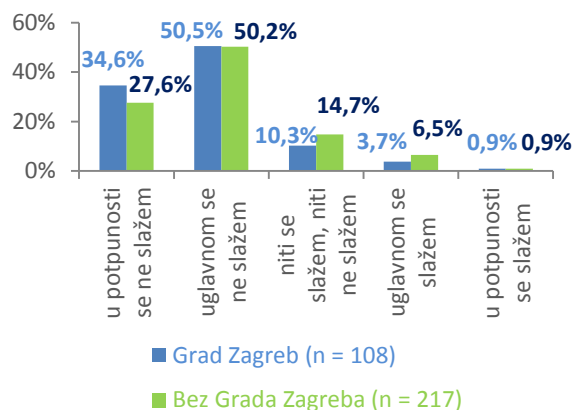
Slika 23. „Značaj i uloga organizacija civilnoga društva su prepoznati u društvu“

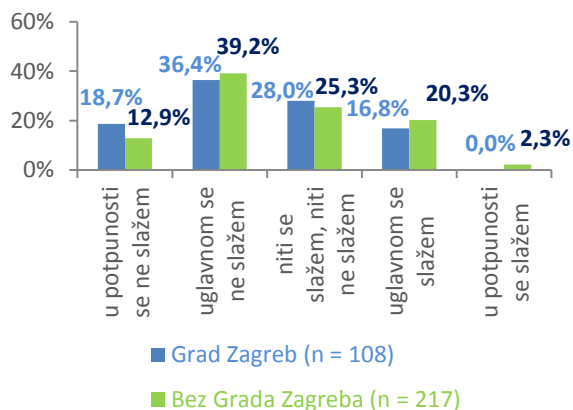
Slika 24. „Ostvaren je značajan napredak u osiguravanju uvjeta za razvoj civilnoga društva u Hrvatskoj“

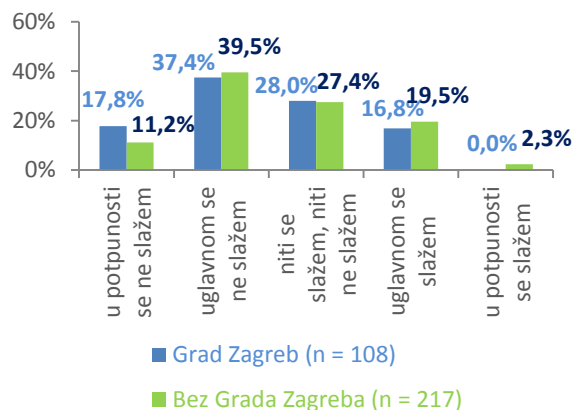
Slika 25. „Razvoj civilnoga društva je teritorijalno ujednačen“

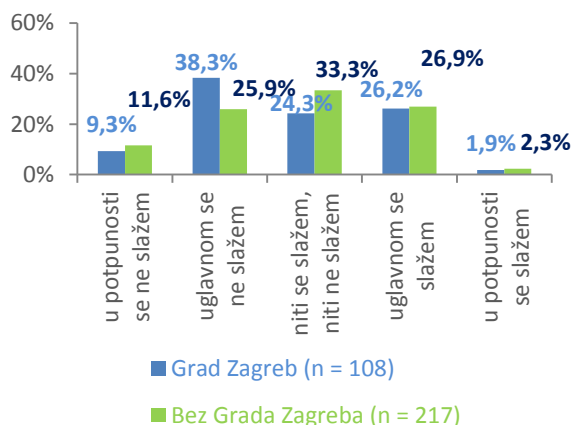
Slika 26. „Razvijen je kvalitetan sustav dodjele bespovratnih sredstava iz javnih izvora udrugama koje provode projekte/programme od interesa za opće dobro“

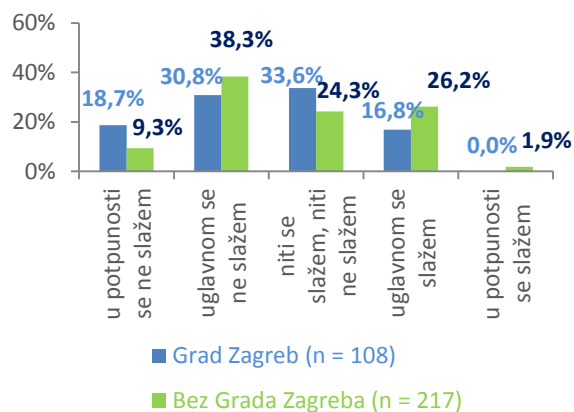
Slika 27. „Sadašnji institucionalni okvir potpore civilnom društvu je dostatan“

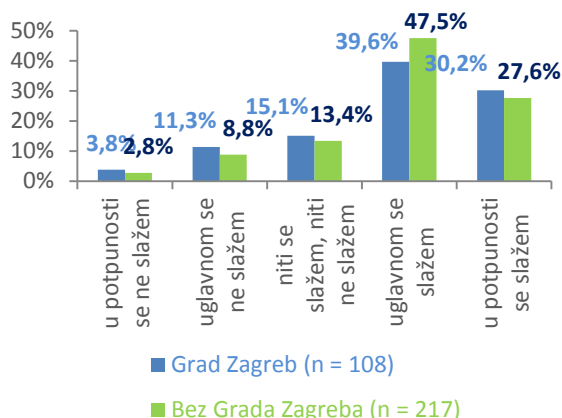
Slika 28. „Sadašnji normativni okvir potpore civilnom društvu je dostatan“

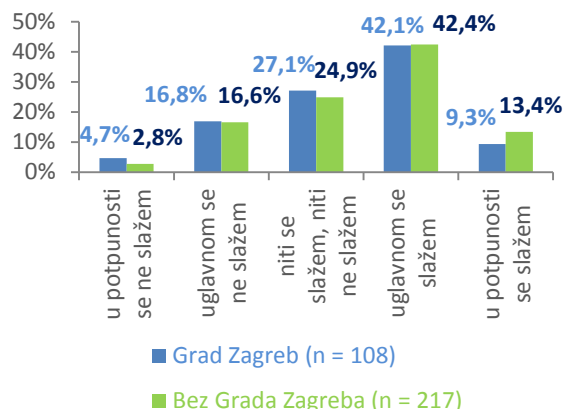
Slika 29. „Civilno društvo je uključeno u procese razvijanja javnih politika“

Slika 30. „Civilno društvo općenito pridonosi ekonomskom i društvenom razvoju Hrvatske“

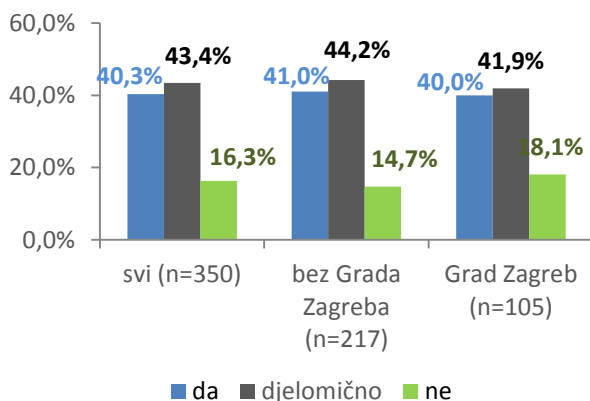

Slika 31. „Usluge koje pružaju udruge i druge organizacije civilnoga društva vidljive su i prepoznate u lokalnim zajednicama“, n = 352

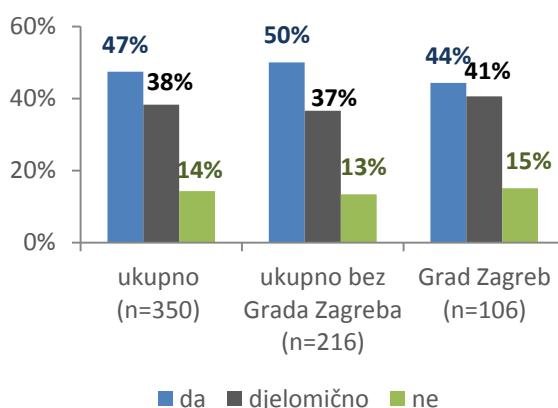

Informiranost o strateškom dokumentu kojim se uređuje razvoj civilnoga društva u Hrvatskoj (Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2012. do 2016. godine) i o ulozi Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske u procesu izrade, praćenja i provedbe Strategije. Razvidno je da su ispitanici u velikom broju djelomično ili u potpunosti upoznati sa strateškim dokumentom kojim se uređuje razvoj civilnoga društva u Hrvatskoj (slika 32.). Iako se ovaj podatak može protumačiti izuzetno pozitivnim, potrebno je uzeti u obzir činjenicu da je anketni upitnik poslan na ograničeni broj OCD-a i osoba (baza OCD-a UZUVRH) koje su i inače involvirane na različite načine u aktivnosti UZUVRH, pa je i za očekivati da imaju informacije o strateškom dokumentu. Kad je riječ o ulozi Ureda za udruge Vlade RH u procesu izrade, praćenja i provedbe strategije, na razini cijelog uzorka tek 14,1 % ispitanika nije upoznato s ulogom Ureda za udruge (slika 33.).

Slika 32. Stupanj upoznatosti sa strateškim dokumentom kojim se uređuje razvoj civilnoga društva u Hrvatskoj

Slika 33. Stupanj upoznatosti s ulogom Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske u procesu izrade, praćenja i provedbe Strategije

Kao i kod pitanja da li su ispitanici upoznati sa Strategijom, veliki broj ispitanika upoznatih s ulogom Ureda može se pripisati činjenici da je anketni upitnik poslan osobama koje primaju redoviti bilten Ureda za udruge i/ili prate mrežne stranice Ureda pa je za očekivati da ih je većina mogla potvrdno odgovoriti na ovo pitanje.

Od ispitanika se također tražilo da ukoliko smatraju potrebnim daju **komentare na stupanj upoznatosti sa Strategijom, kao i s ulogom Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.** Ispitanici

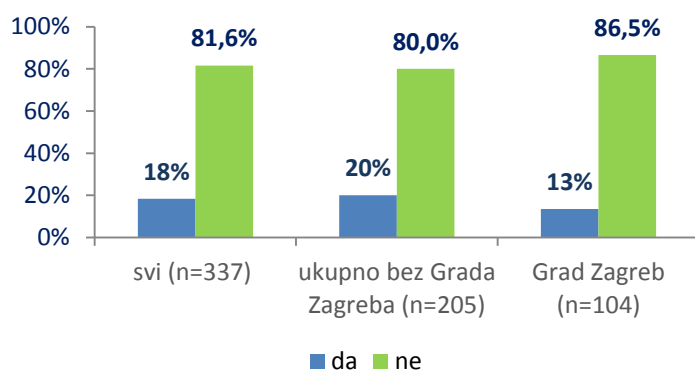
smatraju kako je potrebno više edukacije članova civilnoga društva. Općenito za ovu Strategiju, kao i ostale strateške dokumente u Hrvatskoj, prema mišljenju ispitanika vrijedi da se one uglavnom ne uvažavaju i ne primjenjuju, a nositelji ne snose odgovornost za neprovođenje strateških dokumenata. Neki ispitanici smatraju kako u manjim sredinama nisu ravnomjerno dostupne informacije o strategijama koje se donose na nacionalnoj razini (Zagreb je najbolje informiran), neki se žale da su nerijetko pisane nerazumljivo.

Kad je riječ o upoznatosti ispitanih s ulogom Ureda za udruge, može se uočiti zadovoljstvo ispitanika s radom Ureda. Ispitanici navode kako Ured za udruge vrlo kvalitetno obavlja svoj posao te da je proteklih godina unio puno reda u sustav raspodjele javnog novca kroz transparentne javne natječaje, i praćenje provedbe odobrenih projekata i izvještavanje. Određen broj ispitanika koji su surađivali s Uredom, ističe pozitivna iskustva suradnje.

I. IZRADA I PROVEDBA STRATEGIJE

Sudjelovanje u izradi Strategije. Ukoliko se uzme u obzir da je anketni upitnik poslan odabranom/ograničenom skupu OCD-a/osoba, može se zaključiti da je značajan broj onih koji su sudjelovali u izradi Strategije (18,4%), *što u određenoj mjeri potvrđuje participativnost u njenoj izradi.*

Slika 34. Sudjelovanje u izradi Strategije

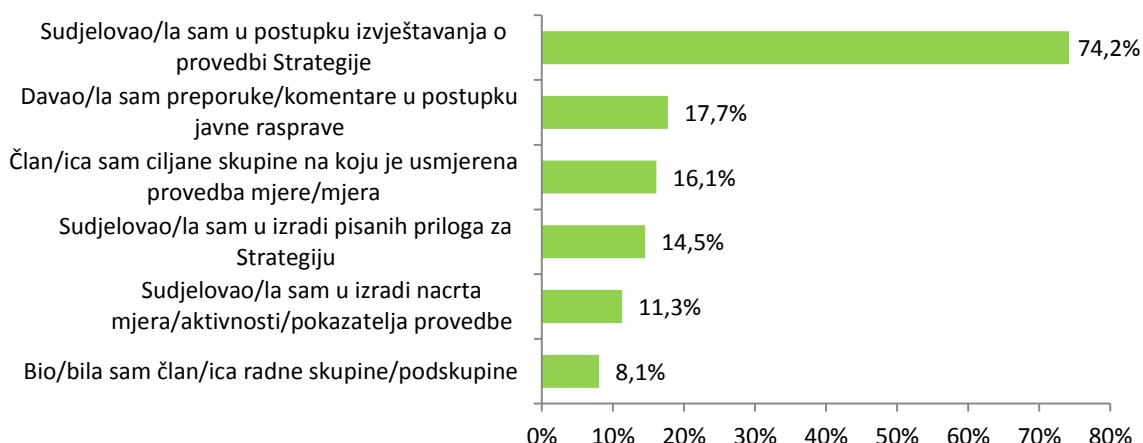

Iz komentara ispitanika vezanih uz sudjelovanje u procesu izrade Strategije mogu se iščitati uglavnom pozitivna iskustva. Ispitanici navode kako su njihovi prijedlozi i inicijative uvažene pri donošenju dokumenta.

Način sudjelovanja u procesu izrade Strategije. Od ukupnog broja ispitanika koji su sudjelovali u izradi Strategije, većina njih sudjelovala je u izradi tijekom javne rasprave² davanjem preporuka/komentara. Također, ispitanici navode da su sudjelovali u svojstvu člana/ice ciljne skupine, potom u postupku izvještavanja o provedbi Strategije te kao član/članica radne skupine (slika 35.). *Najzastupljeniji način sudjelovanja u izradi ukazuje na činjenicu da je postupak javne rasprave od iznimne važnosti te ne smije predstavljati samo zadovoljavanje propisane forme. To ujedno znači da je dokument svojim sadržajem i formom potrebno prilagoditi potencijalno velikom broju čitatelja, pravovremeno komunicirati razdoblje i način provedbe javne rasprave radi dobivanja što kvalitetnijih i korisnijih povratnih informacija koje bi se iskoristile za unapređenje strateškog dokumenta.*

² Javna rasprava uključuje i postupak e-savjetovanja.

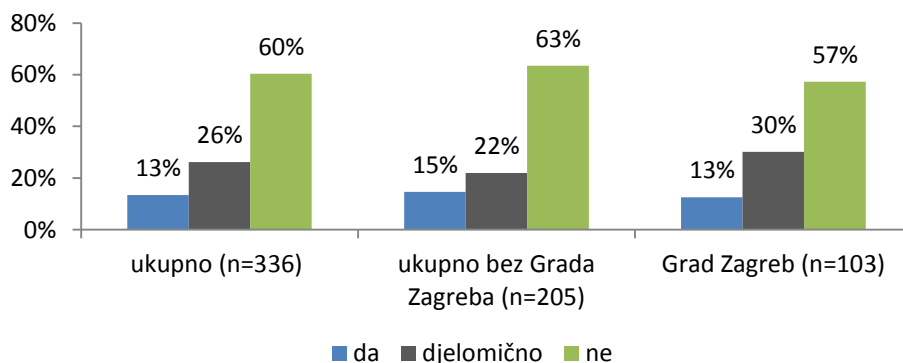
Slika 35. Način sudjelovanja u procesu izrade Strategije, (n=88)

Od ostalih načina sudjelovanja ispitanici navode komunikaciju s pojedinim predstavnicima iz unaprijed predloženih grupa, članstvo u radnim skupinama za izradu Strategije (županija ili lokalna razina), konzultativne sastanke, javnu raspravu, tribine Grada Zagreba, savjetovanje na Danima udruga.

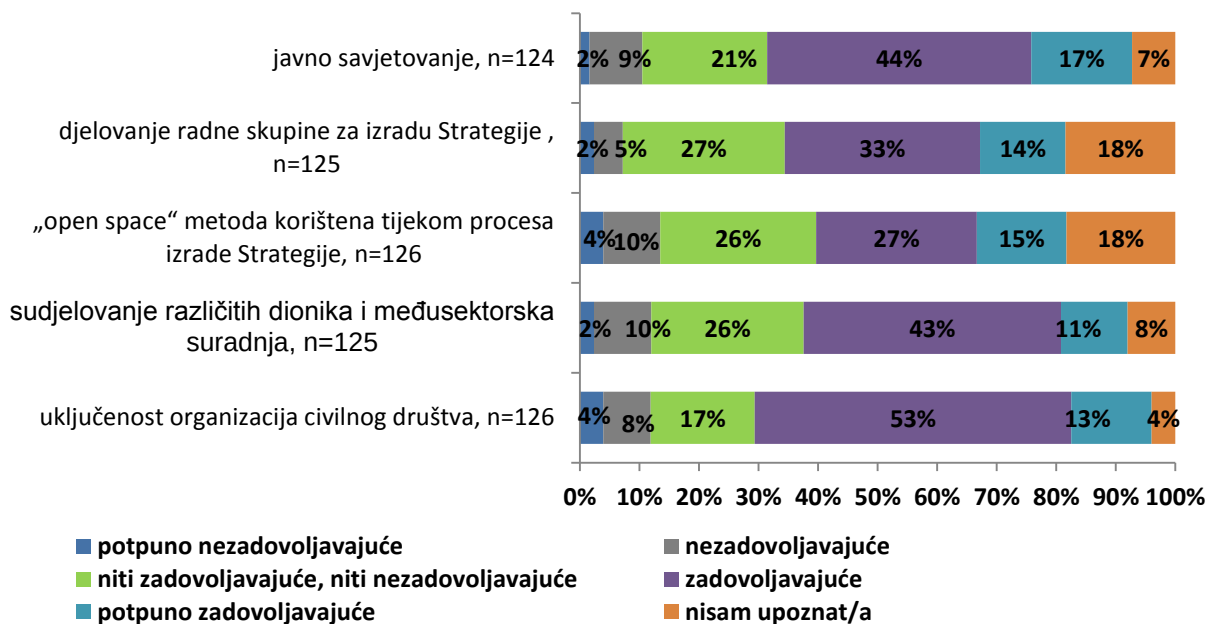
Upoznatost s pristupima i metodama koje su korištene u postupku izrade Strategije. Odgovori ispitanika ukazuju na razmjerno nisku razinu upoznatosti s pristupima i metodama koje su korištene u postupku izrade strategije. Tako na razini cijelog uzorka od ukupno 336 ispitanika koji su odgovorili na ovo pitanje, čak njih 60 % nije upoznat s pristupima i metodama korištenima u postupku izrade Strategije. UZUVRH promovira transparentnost u procesu izrade, *pa pomalo iznenađuje (zabrinjava) što veći broj ispitanika nije upoznat s pristupima i metodama koje su korištene u postupku izrade Strategije. Potrebno je dodatno istražiti koji su razlozi/uzroci ovome.*

Slika 36. Poznavanje pristupa i metoda koje su korištene u postupku izrade Strategije

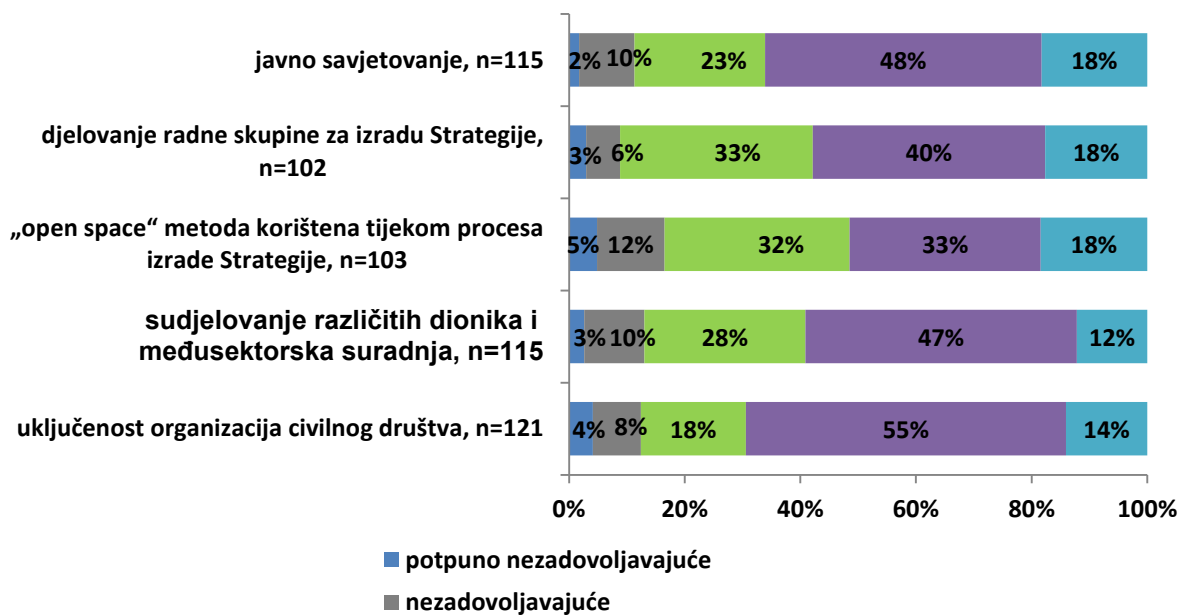

Ocjena pristupa i metoda koje su korištene u postupku izrade Strategije. Od ukupnog broja ispitanika koji su upoznati s pristupima i metodama korištenima u izradi Strategije, više od polovine njih zadovoljavajućim smatra uključenost civilnoga društva, kao i sudjelovanje različitih dionika i međusektorsku suradnju. Trećina ispitanika zadovoljavajućom smatra i „open space“ metodu korištenu tijekom procesa izrade Strategije, dok je druga trećina neopredijeljena (niti zadovoljavajuće, niti nezadovoljavajuće) u pogledu ove metode (slike 37. i 38.). *Odgovori ispitanika mogu upućivati na potrebu za dodatnim informiranjem o koristima spomenute metode kako bi se njenom primjenom postigli maksimalni rezultati. Djelovanje radne skupine za izradu Strategije kao i provedba postupka javnog savjetovanja, u većini slučajeva ocijenjena je zadovoljavajućom.*

Slika 37. Ocjena prikladnosti pristupa i metode korištenih u izradi Strategije (s kategorijom „6 - nisam upoznat“)

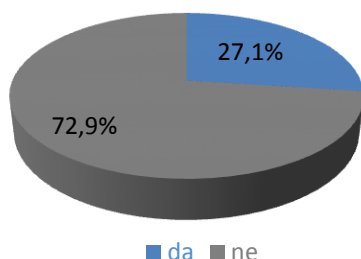

Slika 38. Ocjena prikladnosti pristupa i metode korištenih u izradi Strategije (bez kategorije „6 - nisam upoznat“)

Je li u procesu izrade strategije mogla biti primijenjena neka druga metoda. Gotovo tri četvrtine ispitanika smatra da u procesu izrade strategije nije mogla biti primijenjena neka druga metoda, što je u skladu i s odgovorima većine koji odabrane pristupe i metode smatraju zadovoljavajućima (slika 39.).

Slika 39. Je li u procesu izrade Strategije mogla biti primijenjena neka druga metoda

Nešto više od ¼ ispitanika **smatra da je mogla biti primijenjena neka druga metoda**. Prema nekim ispitanicima nedostaje analiza okruženja i trendova kao prvi korak, analiza troškova i koristi, neki navode i „World Café” metodu koja jasnije usmjerava proces jer su pitanja za različite male grupe unaprijed definirana. *Ispitanici također predlažu provedbu anketnog istraživanja koje bi obuhvatilo različite dionike civilnog društva, na više razina. Mišljenja su da izradi prethodne, a ni ove strategije nisu napravljene analize učinaka strategije po djelovanje civilnoga društva. Glavni prigovor odnosi se na cjelokupni pristup dokumentu gdje se inzistiralo na horizontalnosti (ne na tematskim usmjerenjima). Međutim, potom su se neke specifične teme istaknule u tom horizontalnom okviru, a druge nisu. Ispitanici smatraju da je potrebno uključiti kvalitetniju analizu djelovanja neprofitnih organizacija npr. analizu kapaciteta i djelovanja OCD-a. Prijedlog ispitanika je da se pri izradi strategije koriste ne samo javne rasprave kao metode prikupljanja podataka/mišljenja dionika, nego i metode ispitivanja %ječeg stanja i potreba razvoja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva čiji rezultati će omogućiti “evidence based policy”. Ukoliko sredstva za takva nacionalna istraživanja nisu osigurana ili se ne mogu osigurati, moguće je kroz izradu analitičkih alata (baze podataka) osigurati podatke prikupljanjem izvješća JLRS o financiranju i stanju u JLRS - pa bi trebalo dodati i te podatke (jer većina JLRS ima te podatke jer ih prikuplja u okviru natječaja za financiranje projekata i programa za javne potrebe. Vezano uz samu metodologiju, ispitanici navode kako bi na početku strateškog dokumenta, kratak dio trebao sadržavati i opis metodologije. Pojedini ispitanici ističu i potrebu za boljim informiranjem udruga o njihovim pravima i mogućnostima, o tome kako mogu uz pomoć određenih institucija i fondova doći do svojih resursa.*

Ispitanici također ističu potrebu aktivnijeg uključivanja svih dionika (odgovornih osoba u OCD-ima). Potrebno je uključivanje većeg broja organizacija civilnoga društva (ne samo udruga) u proces koji je oblikovan (aktivnosti koje su provedene i koje će se provesti). Velik dio osoba koje su sudjelovale su iz jakih organizacija u lokalnim sredinama, no nedovoljno su uključeni predstavnici iz manjih organizacija. Mnoštvo lokalnih i manjih udruga nije uključeno u sam proces, a vjerojatno dobar dio njih nije niti upoznat s time što Strategija znači, zašto bi se trebali uključiti u izradu itd. S tim povezano ispitanici predlažu osmišljavanje načina dodatnog uključivanja manjih i lokalnih udruga u proces izrade Strategije. Nedostaju izravni kontakti s udrugama, javni pozivi, javne tribine, i mediji, koji nisu u dovoljnoj mjeri uključeni u te procese. Ispitanici također lošom ocjenjuju vidljivost Strategije, naime smatraju kako o civilnom društvu znaju najviše osobe koje su aktivne u tom sektoru, građani nisu upoznati niti s ulogom OCD-a niti s radom organizacija civilnoga društva (nedostatak promocije). Prema mišljenju pojedinih ispitanika u izradi ove strategije nisu dovoljno uključeni dionici iz lokalnih zajednica što za posljedicu ima “akademska strategiju”.

Struktura Strategije. U pogledu strukture strategije, ispitanici su imali mogućnost odgovoriti na niz tvrdnji vezanih uz formu i sadržaj dokumenta. Tablica 3. prikazuje stupanj slaganja ispitanika s tvrdnjama vezanim uz strukturu strategije. Od deset ponuđenih tvrdnji, najveći broj ispitanika slaže se s njih 6, dok vezano za četiri tvrdnje ispitanici najčešće imaju neutralan stav. Tako se ispitanici najčešće niti slažu niti ne slažu oko tvrdnji da su rokovi postavljeni Strategijom realni, zatim su sredstva za realizaciju aktivnosti određenih Strategijom dostatna, da Strategija sadrži objektivno provjerljive pokazatelje provedbe aktivnosti te s tvrdnjom da je provedba Strategije bila transparenta. *Prilikom izrade buduće Strategije upravo bi se ovim slabije ocijenjenim elementima trebala posvetiti veća pažnja.*

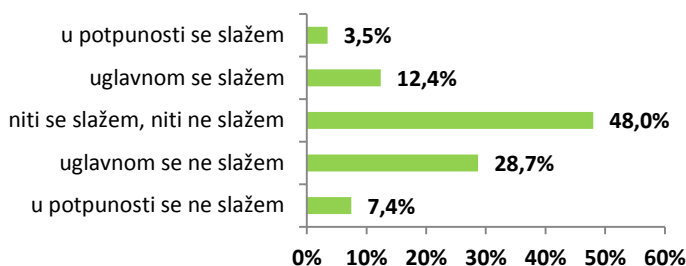
Tablica 3. Stupanj slaganja ispitanika s tvrdnjama vezanim uz strukturu Strategije (1 – u potpunosti se ne slažem, 2 – uglavnom se ne slažem, 3 – niti se slažem, niti ne slažem, 4 – uglavnom se slažem, 5 – u potpunosti se slažem)

	N	Najmanja ocjena	Najveća ocjena	Prosječna ocjena	Modalna ocjena*
Poglavlje „Vrijednosno utemeljenje odnosa države i civilnoga društva“ te analiza prikazana u poglavlju „Razvoj civilnoga društva u Hrvatskoj“ odražavaju zajedničke vrijednosti odnosno predstavljaju kvalitetnu podlogu za ciljeve, mjere i aktivnosti koje su sadržane u Strategiji.	206	1	5	3,63	4
Strategija je strukturirana prema prioritetnim područjima koja odražavaju ključne potrebe civilnoga društva u razdoblju njezine provedbe.	206	1	5	3,64	4
Ciljevi određeni Strategijom su specifični, mjerljivi, ostvarivi, realistični, vremenski ograničeni (engl. SMART – Specific, Measurable, Achievable, Realistic, Time-dependent).	205	1	5	3,58	4
Mjere i provedbene aktivnosti određene Strategijom omogućuju postizanje strateških ciljeva.	204	1	5	3,54	4
Nositelji i sunositelji aktivnosti u Strategiji dobro su i jasno određeni.	204	1	5	3,49	4
Rokovi određeni Strategijom su realni.	205	1	5	3,25	3
Osigurana su dostatna sredstva za realizaciju aktivnosti određenih Strategijom.	202	1	5	2,76	3
Strategija sadrži objektivno provjerljive pokazatelje provedbe aktivnosti.	202	1	5	3,39	3
Pojmovnik sadrži sve ključne pojmove potrebne za kvalitetno razumijevanje teksta Strategije.	201	1	5	3,75	4
Provedba Strategije bila je transparentna.	202	1	5	3,43	3
Prilog “Provedba mjera operativnog plana Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2007. do 2011. godine” je obuhvatio sva ključna postignuća prethodne Strategije.	200	1	5	3,34	3

Napomena: *Modalna ocjena označava najčešću ocjenu.

Dostatnost sredstava osiguranih za realizaciju aktivnosti određenih Strategijom. Gotovo polovina ispitanika (48 %) nema izražen stav o tome jesu li za realizaciju aktivnosti određenih Strategijom osigurana dostatna sredstva (slika 38.). Oko 35 % ispitanika smatra da sredstva uglavnom, odnosno u potpunosti nisu bila dostatna, dok tek malen dio ispitanika pozitivno ocjenjuje ovu tvrdnju.

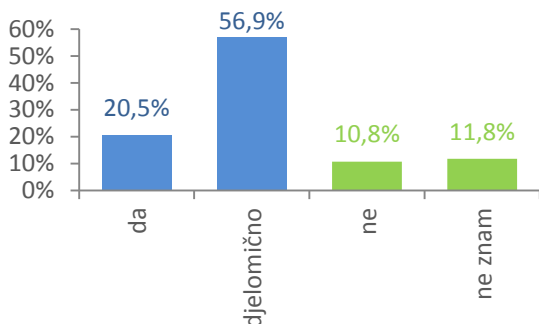
Slika 40. Osigurana su dostatna sredstva za realizaciju aktivnosti određenih Strategijom, n= 202

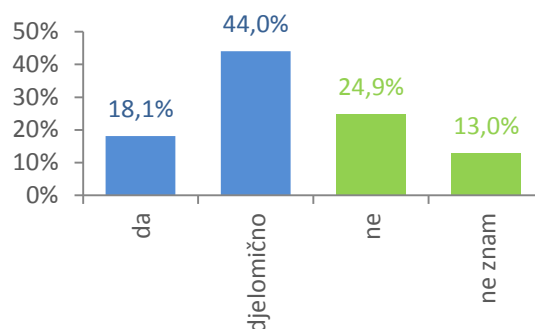
Mišljenja ispitanika o tome što nedostaje u strukturi Strategije i što bi moglo biti korisno za buduću strategiju u razdoblju 2017.-2021., dana su u prilogu Prijedlozi i komentari ispitanika.

Prioritetna područja i ciljevi – ostvarenje ciljeva. Prvo prioritetno područje „Institucionalni okvir za potporu razvoju civilnoga društva“. U kontekstu ostvarivanja ciljeva prema prioritetnim područjima, u prvom prioritetnom području, prema odgovorima ispitanika, na razini cijelog uzorka, u najmanjoj mjeri ostvario se cilj kojim se namjeravao osigurati ujednačen razvoj i zastupljenost organizacija civilnoga društva u regijama RH (slike 41.-46.). Preostalih pet ciljeva ispitanici najvećim dijelom smatraju djelomično ostvarenim i u potpunosti ostvarenim.

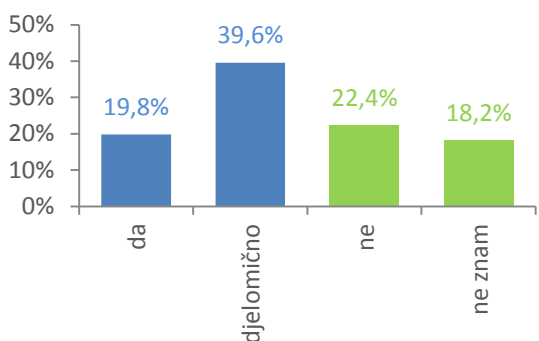
Slika 41. Cilj 1 "unaprijediti institucionalni i normativni okvir za potporu razvoju civilnoga društva", n=195

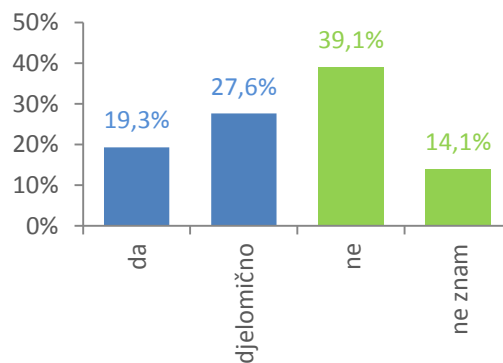
Slika 42. Cilj 2 "osigurati kontinuitet, djelotvornost i usklađenost sustava financiranja projekata i programa organizacija civilnoga društva od interesa za opće/javno dobro", n=193

Slika 43. Cilj 3 "uspostaviti zajedničko, središnje planiranje Vladinih prioriteta za financiranje projekata i programa udruga iz državnog proračuna te učinkovito praćenje njihove provedbe", n=192

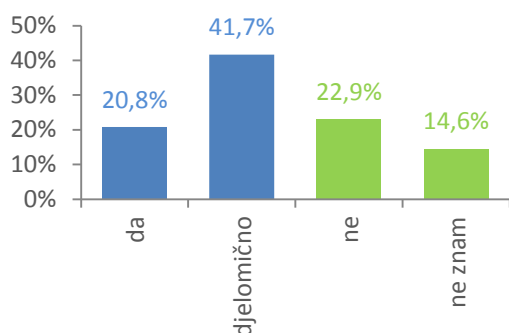
Slika 44. Cilj 4 "osigurati ujednačen razvoj i zastupljenost organizacija civilnoga društva u svim regijama Republike Hrvatske", n=192

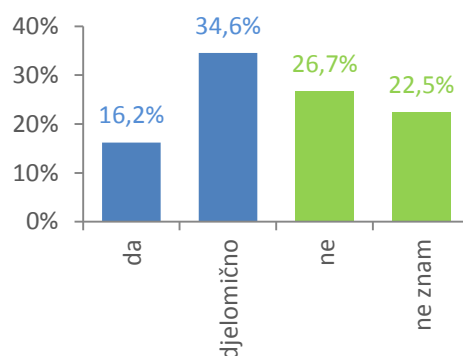
Slika 45. Cilj 5 "osnažiti kapacitete građanskih inicijativa i organizacija civilnoga društva koje djeluju u lokalnim"

Slika 46. Cilj 6 "povećati opseg znanstvenih i evaluacijskih istraživanja o ulozi civilnoga društva u društvenom"

zajednicama za aktivno sudjelovanje u društvenim procesima", n=192

razvoju", n=191

Iz tablice 4. vidljivo je kako se ispitanici područja Grada Zagreba i ostatka Hrvatske ne razlikuju prema ocjeni ostvarenja cilja 4.

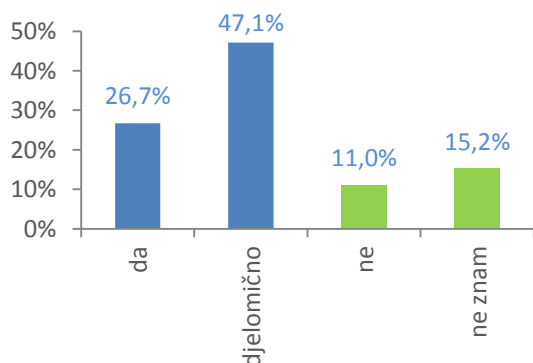
Tablica 4. Ocjena stupnja ostvarenja cilja "osigurati ujednačen razvoj i zastupljenost organizacija civilnoga društva u svim regijama Republike Hrvatske" prema regionalnim središtima

	N	Najmanja ocjena	Najveća ocjena	Prosječna ocjena	Modalna ocjena*
svi	192	1	4	2,48	3
bez Grada Zagreba	141	1	4	2,45	3
Grad Zagreb	59	1	4	2,49	3

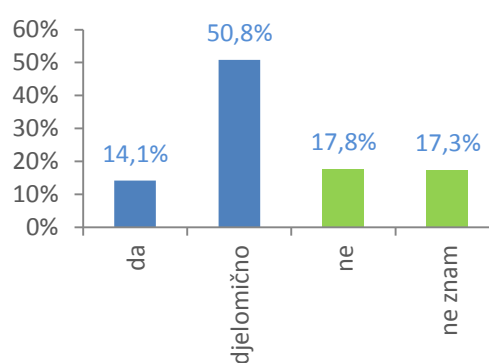
Napomena: *modalna ocjena je ocjena s najvećom frekvencijom odnosno najčešća ocjena

Drugo prioritarno područje „Civilno društvo i sudionička demokracija“. Na slikama 47.-52. prikazane su ocjene ispitanika vezane uz ostvarenje strateških ciljeva drugog prioritarnog područja "Civilno društvo i sudionička demokracija". Za čak pet od ukupno šest ciljeva, većina ispitanika smatra kako su djelomično i u potpunosti ostvarena. S druge strane, cilj „**stvoriti preduvjete za poboljšanje statusa neprofitnih medija**“ čak 37 % ispitanika smatra neostvarenim, dok 31 % smatra djelomično ostvarenim. Zanimljivo je da se %tak ispitanika koji ne znaju procijeniti stupanj ostvarenja pojedinog cilja kreće u rasponu od 15,2 % (cilj 7) do 18,8 % (cilj 12).

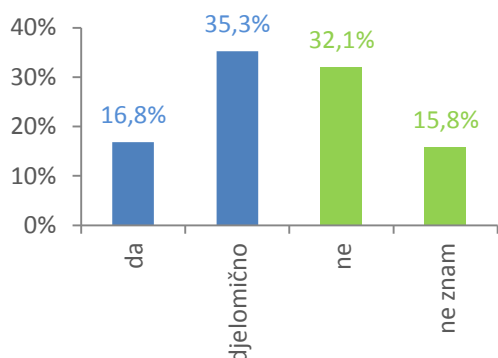
Slika 47. Cilj 7 "unaprijediti normativni okvir i praksu savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u oblikovanju javnih politika", n = 191

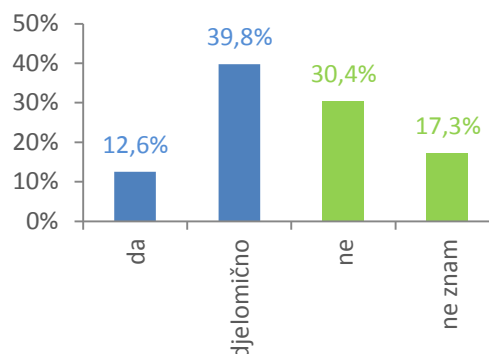
Slika 48. Cilj 8 "unaprijediti uvjete za razvoj sudioničke demokracije", n = 191

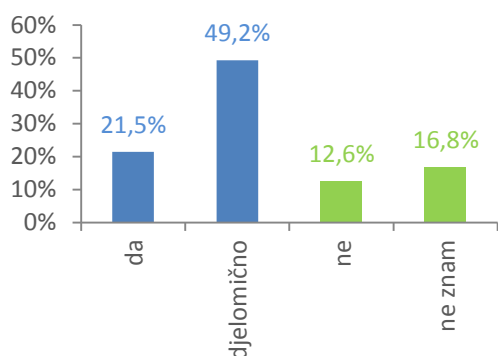
Slika 49. Cilj 9 "podići razinu kompetencija djece i mladih za društvenu i političku participaciju", n = 190

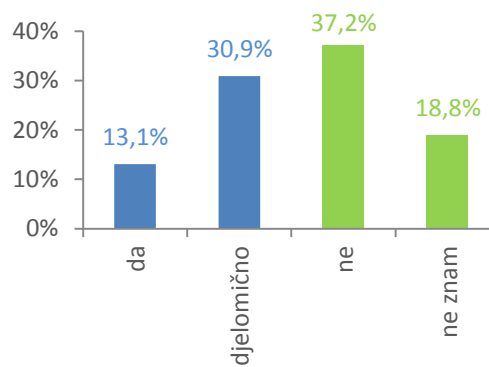
Slika 50. Cilj 10 "unaprijediti sudjelovanje OCD-a u procesu donošenja odluka na lokalnim razinama", n = 191

Slika 51. Cilj 11 "povećati svijest djece i mladih o koristima volontiranja te povećati broj građana koji volontiraju", n = 191

Slika 52. Cilj 12 "stvoriti preduvjete za poboljšanje statusa neprofitnih medija", n = 191

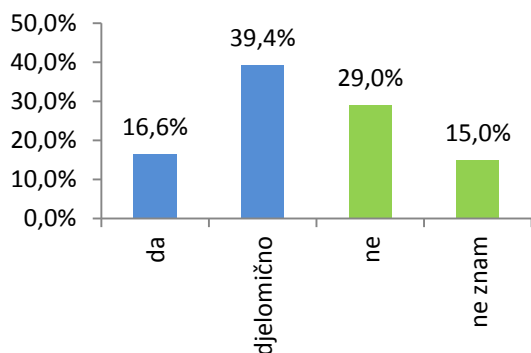
S obzirom na nisku percipiranu razinu **ostvarenja cilja 12**, provedena je usporedba ocjena ispitanika prema urbanim regionalnim središtima (tablica 5.). Zanimljivo je da stupanj ostvarenja ovog cilja podjednako ocjenjuju ispitanici iz Grada Zagreba i ispitanici iz ostatka Hrvatske.

Tablica 5. Ocjena mjere u kojoj je ostvaren Cilj 12 "stvoriti preduvjete za poboljšanje statusa neprofitnih medija" (1- da, 2- djelomično, 3 - ne ili 4 - ne znam)

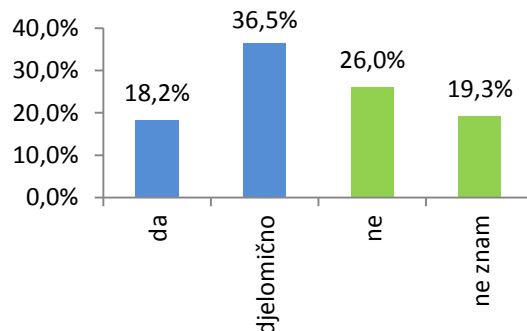
	N	Najmanja ocjena	Najveća ocjena	Prosječna ocjena	Modalna ocjena
svi	191	1	4	2,62	3
bez Grada Zagreba	115	1	4	2,67	3
Grad Zagreb	59	1	4	2,51	3

Treće prioritarno područje „Osnaživanje uloge OCD-a za društveno-ekonomski razvoj“. Ispitanici većinom pozitivnim ocjenama ocjenjuju ostvarenje gotovo svih ciljeva, izuzev cilja „**razviti socijalno poduzetništvo kao polugu društvenog razvoja i smanjenja siromaštva**“, za koji čak 38 % ispitanika ocjenjuje da se nije ostvario (slika 53.-61.). Izuzmu li se ispitanici koji ne znaju procijeniti stupanj ostvarenja ovog cilja, ovaj %tak iznosi 46,8 % (modalna ocjena 3).

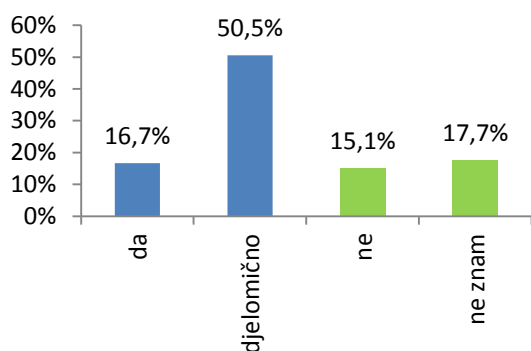
Slika 53. Cilj 13 "osigurati održivost socijalnih usluga koje pružaju organizacije civilnoga društva", n = 192

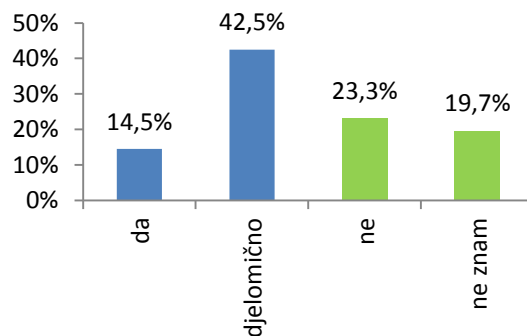
Slika 54. Cilj 14 "razviti sustav praćenja i kontinuiranog unapređivanja kvalitete socijalnih usluga koje pružaju organizacije civilnoga društva", n = 192

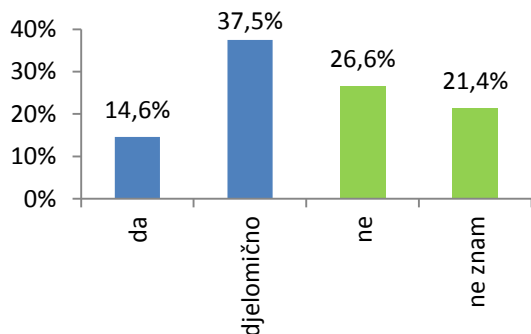
Slika 55. Cilj 15 "unaprijediti prepoznatost uloge volontiranja u pružanju socijalnih usluga, n=192

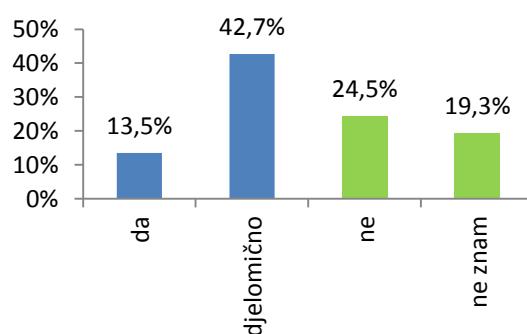
Slika 56. Cilj 16 "povećati vidljivost djelovanja organizacija civilnoga društva u području društveno-ekonomskog razvoja", n = 192

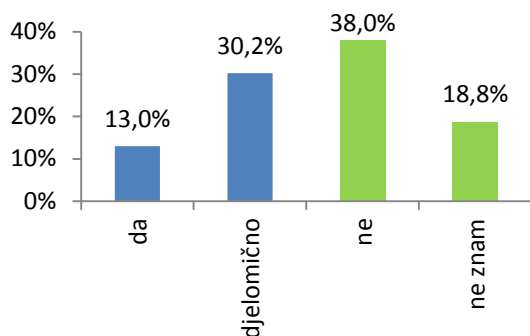
Slika 57. Cilj 17 "podupirati razvoj i značaj socijalnih inovacija za društveno-ekonomski razvoj", n = 192

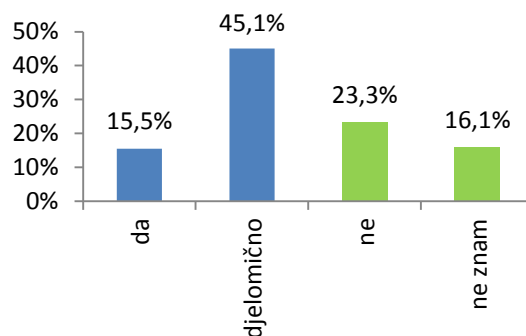
Slika 58. Cilj 18 "stvoriti normativni i institucionalni okvir za razvoj socijalnog poduzetništva", n = 192

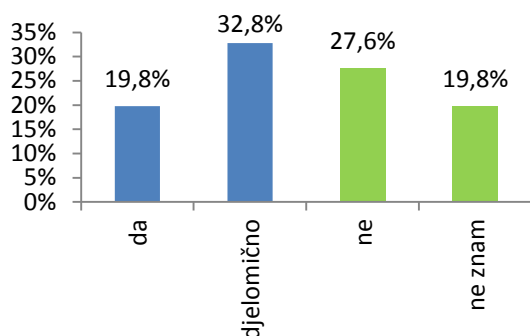
Slika 59. Cilj 19 "razviti socijalno poduzetništvo kao polugu društvenog razvoja i smanjenja siromaštva", n=192

Slika 60. Cilj 20 "informirati opću javnost o temama u vezi sa socijalnim poduzetništvom", n=193

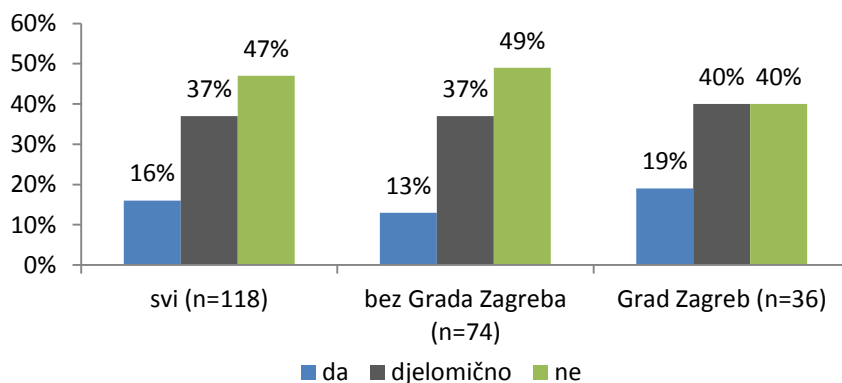

Slika 61. Cilj 21 "povećati udio zaposlenih u organizacijama civilnoga društva", n=193

S obzirom da je najveći broj ispitanika ostvarenje cilja 19 „Razviti socijalno poduzetništvo kao polugu društvenog razvoja i smanjenja siromaštva“ na razini cijelog uzorka ocijenilo negativno, na slici 62. dana je usporedba ocjena ispitanika za pod-uzorak Grada Zagreba i pod-uzorak ostatka Hrvatske. Zanimljivo je kako manji udio ispitanika s područja grada Zagreba ostvarenje ovog cilja vrednuje negativno, što se djelomično sigurno može objasniti činjenicom da je Grad Zagreb u ovoj godini raspisao natječaj za društveno poduzetništvo s ukupnim sredstvima u iznosu od 4 milijuna kuna³.

Slika 62. Mjera u kojoj je ostvaren Cilj 19 „Razviti socijalno poduzetništvo kao polugu društvenog razvoja i smanjenja siromaštva“, svi, bez Grada Zagreba, Grad Zagreb

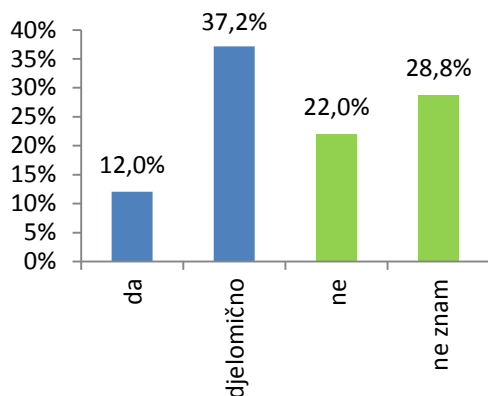

Napomena: Izostavljeni su odgovori „ne znam“

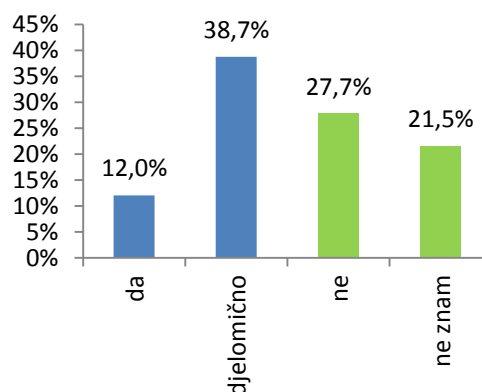
³ Informacija s fokus grupe održane 14. prosinca 2016. godine na Ekonomskom institutu, Zagreb u sklopu projekta Naknadnog vrednovanja Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva.

Četvrto prioritarno područje "Osnaživanje uloge OCD-a za društveno-ekonomski razvoj" ciljevi 22-26. Ocjene ispitanika vezane uz ostvarenje strateških ciljeva četvrtog prioritarnog područja „Osnaživanje uloge OCD-a za društveno-ekonomski razvoj“ prikazane su na slikama 63. - 67. Za svaki od ukupno šest ciljeva, najveći broj ispitanika smatra kako su djelomično i u potpunosti ostvareni. Istovremeno, zamjetan je značajan udio ispitanika koji ne mogu procijeniti ostvarenje ciljeva, te se on kreće u rasponu od 21,5 % (cilj 23) do 28,8 % (cilj 22).

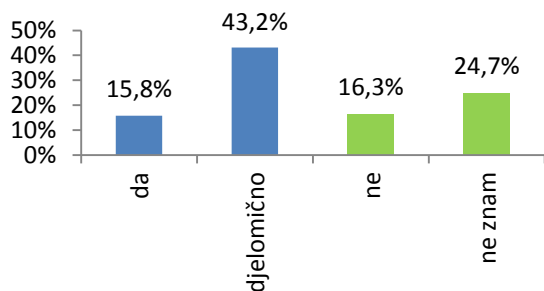
Slika 63. Cilj 22 "unaprijediti proces savjetovanja između predstavnika OCD-a i ključnih nositelja vanjske politike o bitnim globalnim i/ili regionalnim procesima", n = 191

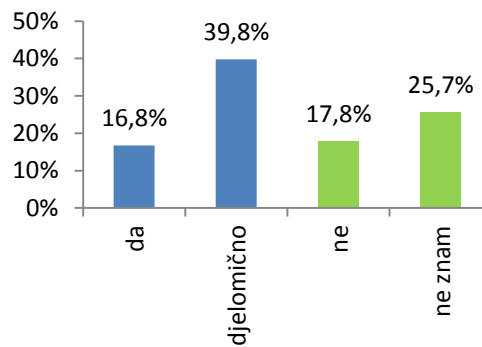
Slika 64. Cilj 23 "povećati razinu informiranosti građana o društveno-ekonomskim učincima EU članstva kroz djelovanje OCD-a", n = 191

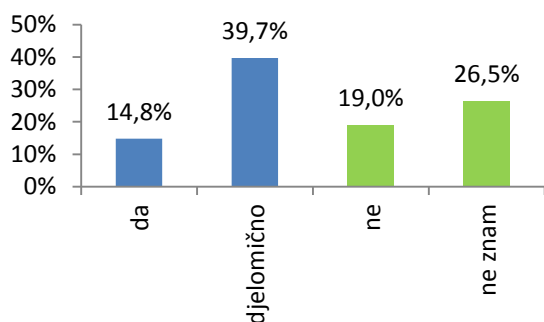
Slika 65. Cilj 24 "osigurati doprinos predstavnika OCD-a pri programiranju i provedbi pretprijetnih fondova EU-a, instrumenata kohezijske politike EU-a te programa EU-a kao i u izradi, provedbi i nadzoru provedbe nacionalnih strategija, programa i ostalih programskih dokumenata u vezi s korištenjem strukturnih instrumenata EU-a", n = 190

Slika 66. Cilj 25 "povećati umreženost hrvatskih OCD-a na europskoj razini i unaprijediti suradnju hrvatskih i europskih OCD-a na zajedničkim projektima", n = 191

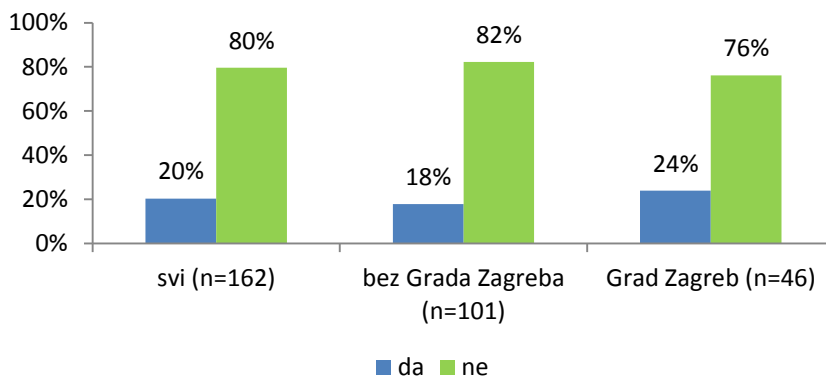

Slika 67. Cilj 26 "osnažiti i aktivno uključiti OCD-e u programiranje, provedbu i izvješćivanje o međunarodnoj razvojnoj suradnji RH te poticati njihovo umrežavanje s europskim mrežama OCD-a za pružanje međunarodne razvojne suradnje", n = 191

Je li Strategija obuhvatila sva područja koja su važna za razvoj civilnoga društva. Većina (nešto više od ¾) ispitanika smatra da je Strategija obuhvatila sva područja od značaja za razvoj civilnoga društva (slika 68.). *Ova je informacija ohrabrujuća te može ukazivati na smjer u kojem treba formulirati novu Strategiju te eventualno dopuniti s nedostajućim elementima/informacijama.*

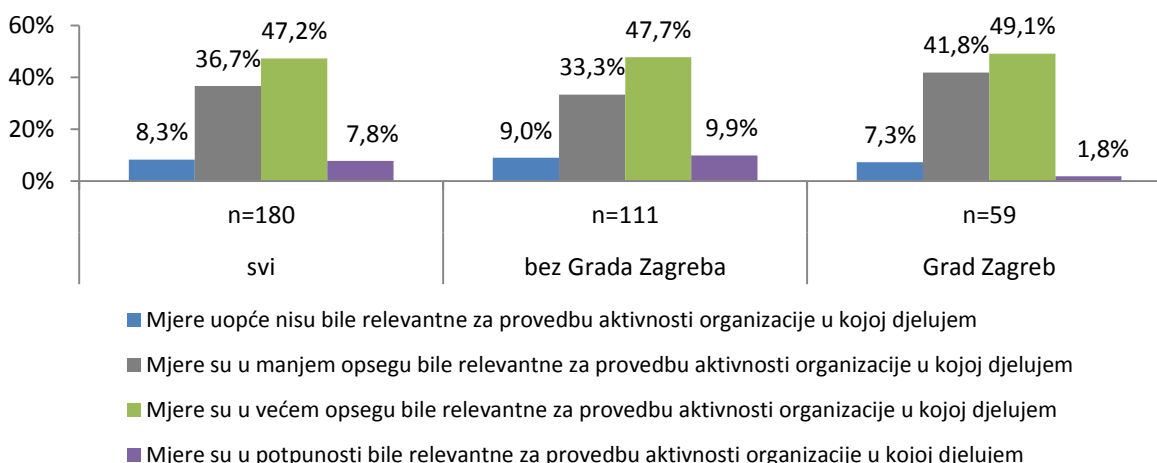
Slika 68. Je li Strategija obuhvatila sva područja za koja smatrate da su važna za razvoj civilnoga društva, bez grada Zagreba, sa gradom Zagrebom

Ispitanici koji smatraju kako Strategijom nisu obuhvaćena važna područja, mogli su dodatno navesti svoje komentare i preporuke. Ispitanici navode da strateški dokument u dovoljnoj mjeri ne obuhvaća društveni razvoj, društvene inovacije i dobro upravljanje, kulturu, zatim uopće ne obuhvaća filantropiju i društveno odgovorno poslovanje. Ispitanici opet ističu potrebu za razmatranjem problema kapaciteta OCD-a. Navode kako je izuzetno važno osigurati stabilno financiranje organizacija civilnoga društva. Također, smatraju kako bi sredstva za socijalne usluge koje pruža država preko OCD-a (npr. asistenti za osobe s invaliditetom, besplatna pravna pomoć) trebala biti dugoročno i trajno osigurana (a ne na jednogodišnjoj razini i to s polugodišnjim zakašnjenjem) jer zahtijevaju zapošljavanje kvalificiranih osoba. Navode i potrebu da se donacije oslobode PDV-a.

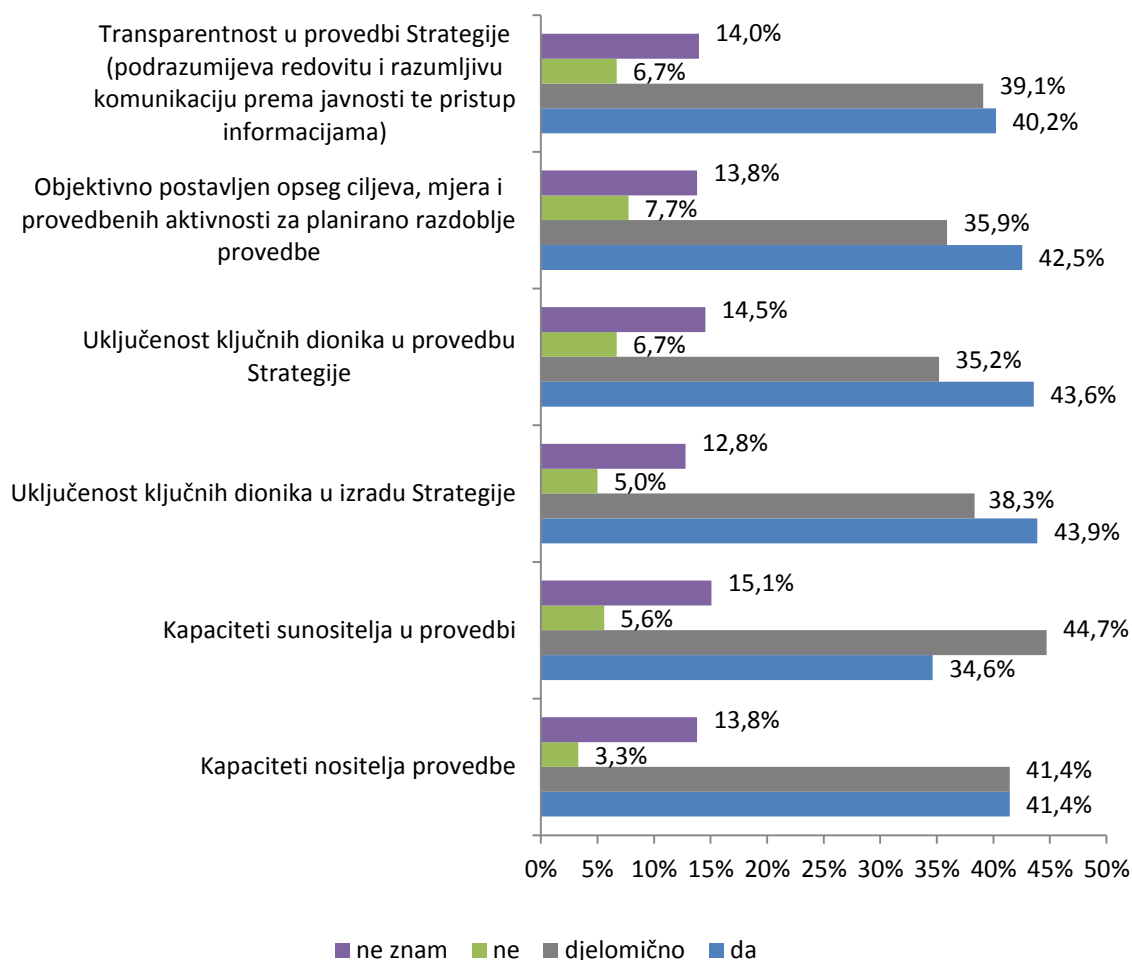
Jesu li sve ili pojedine mjere odnosno provedbene aktivnosti navedene u Strategiji bile relevantne za provedbu aktivnosti organizacije u kojoj djelujete. Gotovo polovina ispitanika (slika 70.) smatra da su mjere u većem opsegu bile relevantne za provedbu aktivnosti organizacije u kojoj djeluju, dok nešto više od trećine smatra da su bile relevantne u manjem opsegu. Za razmjerno mali broj ispitanika (8,3%) mjere odnosno provedbene aktivnosti navedene u Strategiji nisu bile relevantne za provedbu aktivnosti organizacije u kojoj djeluju. Ovi rezultati ukazuju na važnost Strategije i njene provedbe, odnosno korisnost dokumenta u smislu prepoznavanja potreba na terenu i provedbe.

Slika 69. Ocjena relevantnosti mjera/provedbenih aktivnosti za provedbu aktivnosti organizacije u kojoj djelujete (ukupno/20 županija bez Grada Zagreba/Grad Zagreb)

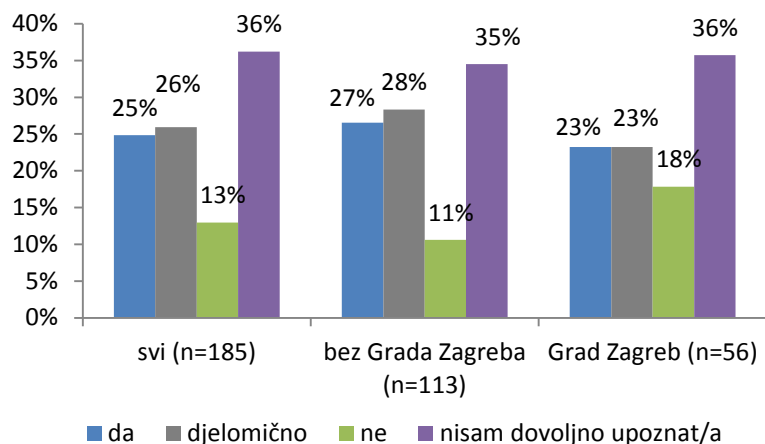
Doprinos elementa ostvarenju rezultata provedene Strategije. Prema rezultatima ankete na razini cijelog uzorka ostvarenju rezultata provedene Strategije podjednako je doprinijela uključenost ključnih dionika u izradu i provedbu Strategije, objektivno postavljen opseg ciljeva, mjera i provedbenih aktivnosti za planirano razdoblje provedbe te transparentnost u provedbi Strategije (slika 70.). Ostvarenju rezultata nešto manje su doprinijeli kapaciteti nositelja provedbe kao i kapaciteti su-nositelja u provedbi.

Slika 70. Doprinos elementa ostvarenju rezultata provedene Strategije

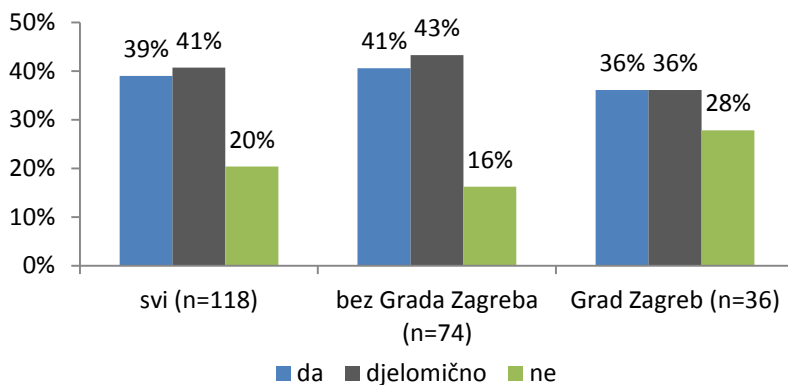

Usklađenost Strategije sa strateškim/razvojnim dokumentima drugih tijela državne uprave. Rezultati ankete (na temelju odgovora ukupnog broja ispitanih) ukazuju na neupućenost ispitanika vezanu za usklađenost Strategije sa strateškim/razvojnim dokumentima drugih tijela državne uprave (slika 71.-72.). Međutim, kada se izdvoje rezultati ispitanika u najvećim gradskim središtima (Osijek, Split, Rijeka, Zadar), ukazuju na bolju upućenost, odnosno ispitanici smatraju da je Strategija većim dijelom ili djelomično usklađena s drugim strateškim/razvojnim dokumentima.

Slika 71. Ocjena usklađenosti Strategije sa strateškim/razvojnim dokumentima drugih tijela državne uprave, ukupno, bez Grada Zagreba, Grad Zagreb

Slika 72. Ocjena usklađenosti Strategije sa strateškim/razvojnim dokumentima drugih tijela državne uprave, ukupno, bez Grada Zagreba, Grad Zagreb, (bez odgovora "nisam upoznat")

Napomena: izostavljeni su odgovori „nisam dovoljno upoznat“

Tablica 6. Struktura ispitanika koji nisu upoznati sa strateškim dokumentom prema području djelovanja OCD-a iz koje dolaze, n=185

	Ukupan broj odgovora	Nisam upoznat	Nisam upoznat (% od ukupno)
informacije i IT	1	1	100,0%
žene i rodna pitanja	1	1	100,0%
stariji građani	7	4	57,1%
osobe s invaliditetom	23	12	52,2%
ekonomski razvoj	6	3	50,0%
zaštita okoliša i prirode	9	4	44,4%
kultura	21	9	42,9%
demokracija, ljudska prava i vladavina prava	21	8	38,1%
razvoj civilnoga društva	16	6	37,5%
ruralni razvoj	38	12	31,6%
obrazovanje i znanost	7	2	28,6%

	Ukupan broj odgovora	Nisam upoznat	Nisam upoznat (% od ukupno)
djeca, mladi i studenti	22	4	18,2%
zdravlje i zaštita zdravlja	7	1	14,3%
organizacije potrošača	1	0	0,0%
etničke zajednice	1	0	0,0%
Nenasilje i tolerancija	2	0	0,0%
profesionalno udruženja	2	0	0,0%
Ukupno	185	67	36,2%

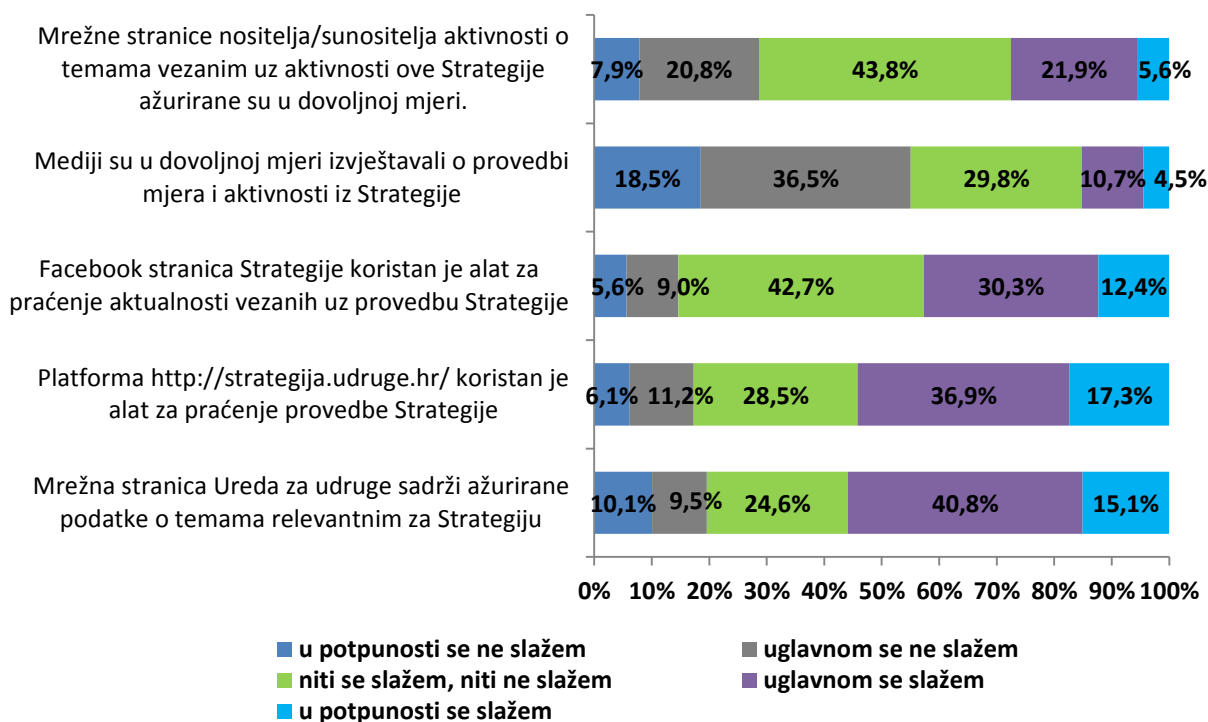
S obzirom da je uzorak relativno mali, ne može se donijeti prosudba na razini čitave skupine. Međutim, gledano na razini ukupnog broja odgovora, ipak nešto više od 36% ispitanika nije upoznat sa strateškim dokumentom prema području djelovanja. Razlozi tomu mogu biti različiti, no može se zaključiti da više napora treba uložiti u aktivnosti informiranja i vidljivosti rezultata i postignuća kroz projekte OCD-a koji se financiraju iz javnih izvora (nacionalnih, EU, međunarodnih).

Od obrazloženja danih uz odgovore "djelomično" ili "ne", vrijedno je izdvojiti komentar kako je ova Strategija previše „napredna“ u odnosu na ostale strategije te da je unatoč tome što predstavnici tijela državne uprave eventualno i sudjelovali u izradi ili provedbi kao su/nositelji osnovno ograničenje za njenu provedbu je činjenica da ta tijela nisu u dovoljnoj mjeri upoznata sa samom Strategijom. Ispitanici ističu kako nedostaje dimenzija praktičnosti. Ispitanici smatraju da Strategija nedovoljno zagovara obvezu da sva državna tijela trebaju poštivati pravni okvir RH - npr. Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći definira tko može pružati primarnu pravnu pomoć, Ministarstvo socijalne politike i mladih odobrava projekte pravnog savjetovanja građana za udruge koje nisu upisane u Registar pri Ministarstvu pravosuđa i čiji pravnici ne zadovoljavaju zakonske preduvjete za obavljanje takvog posla.⁴ Nedostatak je i neusklađenost zakonskih i pod-zakonskih akata sa Strategijom. Ograničenje provedbe je osrednja ili niska usklađenosti i međusektorska suradnja unutar tijela državne uprave te nedostatak koordinacije između različitih tijela i resora pa strategije generalno neusklađene jedna s drugom. Ispitanici navode primjere neusklađenosti razvojnih dokumenata na lokalnoj razini sa Strategijom.

Ocjena alata za praćenje provedbe strategije. Ispitanici su imali prilike ocijeniti alate za praćenje Strategije. Većina se uglavnom slaže da mrežna stranica Ureda za udruge sadrži ažurirane podatke o temama relevantnim za Strategiju te da je platforma za praćenje provedbe dostupna na mrežnim stranicama Ureda koristan alat za praćenje provedbe Strategije. Za Facebook stranicu Strategije kao alata za praćenje aktualnosti vezanih uz provedbu Strategije većina ispitanika neutralnog je mišljenja. Iz takvih odgovora moglo bi se zaključiti da je poželjno poraditi na podizanju atraktivnosti Facebook stranice kako bi se pojačao njen učinak i povećala korisnost ovog alata praćenja provedbe Strategije. Ispitanici se međutim uglavnom ne slažu s tvrdnjom da su mediji u dovoljnoj mjeri izvještavali o provedbi mjera i aktivnosti iz Strategije. Također, uglavnom se ne slažu s tvrdnjom da su mrežne stranice nositelja/su-nositelja aktivnosti o temama vezanim uz aktivnosti ove Strategije ažurirane u dovoljnoj mjeri.

⁴ Radi se o financiranju udruga koje pružaju BPP a nisu registrirane za takvo što pri Ministarstvu pravosuđa (MP). Naime, natječaj MP navodi kao uvjet da udruga mora biti registrirana za pružanje primarne pravne pomoći, ostale udruge mogu davati besplatne pravne savjete građanima i ako nisu registrirane u sustavu.

Slika 73. Ocjena alata za praćenje Strategije

S obzirom da se većina ispitanika ne slaže se s tvrdnjama da su mediji u dovoljnoj mjeri izvještavali o provedbi mjera i aktivnosti iz Strategije, u narednom se dijelu detaljnije analizira %je li razlike u stavovima ispitanika iz Grada Zagreba i ostatka Hrvatska (tablica 7.).

Tablica 7. Ocjena alata za praćenje Strategije „Mediji su u dovoljnoj mjeri izvještavali o provedbi mjera i aktivnosti iz Strategije“, ukupno, bez Grada Zagreba, Grad Zagreb

	N	Najmanja ocjena	Najveća ocjena	Prosječna ocjena	Modalna ocjena
svi	178	1	5	2,5	2
bez Grada Zagreba	111	1	5	2,4	2
Grad Zagreb	52	1	5	2,4	2

Drugi ili dodatni alati u cilju praćenja Strategije. Ispitanici u manjem broju smatraju da bi za praćenje strategije bili pogodni i neki drugi ili dodatni alati, što je očekivano s obzirom da je korisnost prethodno navedenih alata uglavnom pozitivno ocijenjena (slika 74.). *Od drugih alata ispitanici navode alate kojima se kontroliraju rodne i političke ideologije u izradi strategije, uključivanje koncepta društvenih ulaganja, uključivanje mladih talenata iz ruralnih područja u programe. Ispitanici predlažu kako je u kontekstu Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 121/2014) obavezno uvesti i crkvu kao obveznicu poštivanja odredbi o primjerice, prikazivanju donacija i pravdanju troškova. Zatim se predlaže i uvođenje novih zanimanja nastalih u civilnom društvu u Nacionalnu klasifikaciju zanimanja, uključivanje društvenih inovacija kao integratora i alat društvenog razvoja. Ispitanici smatraju da bi Strategijom trebalo predvidjeti mjere koje će doprinijeti stvaranju pozitivnog okruženja za razvoj društvenog poduzetništva kao i da je u Strategiju potrebno uključiti aktivnosti lobiranja za koje bi nositelji trebali biti OCD-ovi i mediji.*

Slika 74. Da li bi neki drugi ili dodatni alat bio pogodan za praćenje Strategije, ukupno, bez Grada Zagreba, Grad Zagreb

